

ZAKON O DAVKU OD DOBIČKA IZ ODSVOJITVE KRIPTOSREDSTEV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Veljavna davčna obravnava dohodka fizičnih oseb iz trgovanja s kriptosredstvi sledi splošnim pravilom obdavčevanja¹. Navedeno pomeni, da je obdavčitev odvisna od tega, kako se kriptosredstvo opredeli po veljavni zakonodaji.

Po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS in 104/24; v nadaljevanju: ZDoh-2) se dohodnine ne plača od dobička iz kapitala od odsvojitve kriptosredstev, ki:

- se ne štejejo za kapital iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh-2 oziroma
- se ne štejejo za izvedene finančne instrumente (razen v primeru v 1. točki 32. člena ZDoh-2 navedenega dobička delojemalca),

pod pogojem, da fizična oseba ne dosega tovrstnih dohodkov v zvezi z opravljanjem dejavnosti po III. 3 poglavju ZDoh-2.

Iz navedenega sledi, da se v primeru, če se kriptosredstvo po svojih značilnostih šteje za kapital iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh-2, dobički, doseženi z odsvojitvijo takšnih kriptosredstev, obdavčijo v skladu s poglavjem III.6.3. ZDoh-2 (npr. tuja kapitalska družba izda deleže kot finančno kriptosredstvo). Podobno se v primeru, če se kriptosredstvo po svojih značilnostih šteje za izvedeni finančni instrument (IFI), dobički, doseženi z odsvojitvijo takšnih kriptosredstev, obdavčijo v skladu z Zakonom o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 65/08, 40/12 – ZUJF in 66/19; v nadaljevanju: ZDDOIFI). Po obeh zakonih se dobiček oz. izguba izračunata ločeno za vsako posamezno odsvojitve, kot razlika med vrednostjo ob odsvojitvi in vrednostjo ob pridobitvi, z ustreznim upoštevanjem stroškov pridobitve oz. odsvojitve, pri čemer se zaloge istovrstnega kapitala/IFI v evidenci vodijo po metodi FIFO, dobički iz izgube iz posamičnih odsvojitvev pa se na letni ravni poračunajo. Po obeh zakonih mora davčni zavezanec napovedati dobiček v ločeni davčni napovedi, ki jo predloži davčnemu organu do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto, davek pa se plača na podlagi odločbe davčnega organa o odmeri davka.

Iz navedenega tudi sledi, da se v primeru, če se kriptosredstvo po svojih značilnostih ne šteje za kapital iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh, ali za IFI po ZDDOIFI, dobiček iz transakcij odsvojitve kriptosredstev, ki niso del opravljanja dejavnosti, po veljavni zakonodaji ne obdavči.

Dohodek, ki ga doseže fizična oseba s potrjevanjem transakcij, se skladu z ZDoh-2 obdavči kot:

- drugi dohodek po 105. členu ZDoh-2 (drugi dohodki) pod pogojem, da ga fizična oseba ne dosega v okviru opravljanja dejavnosti, ali

¹ Veljavna davčna obravnava poslovanja s kriptosredstvi po ZDoh-2, ZDDPO-2, ZDDV-1 in ZDFS je podrobno opisana v pojasnilu Finančne uprave Republike Slovenije (FURS), ki je dostopno na spletni strani FURS <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.fu.gov.si%2Ffileadmin%2FInternet%2FDavki%20in%20druge%20dajatve%2FPodrocja%2FDohodnina%2FDrugi%20dohodki%2FOpis%2FDavcna%20obrnava%20poslovanja%20z%20virtualnimi%20valutami%20po%20ZDoh-2%20ZDDPO-2%20ZDDV-1%20in%20ZDFS.docx&wdOrigin=BROWSELINK>

- dohodek iz dejavnosti po poglavju III.3. ZDoh-2.

Splošni kriteriji, ki pri poslovanju s kriptosredstvi (trgovanju in rudarjenju) kažejo na opravljanje dejavnosti, so:

- večje število realiziranih naročil v obdobju enega leta,
- trgovanje z namenom doseganja dobička na podlagi izkoriščanja kratkoročnih nihanj cen kriptosredstev na trgu (ne z namenom dolgoročne investicije), kar se kaže v znatnem številu trgovalnih dni (dnevi, ko so izvedena naročila) v obdobju enega leta,
- večja vrednost realiziranih naročil v obdobju enega leta,
- večja povprečna vrednost portfelja kriptosredstev v letu,
- vlaganja ali uporaba namenske opreme in drugih sredstev za opravljanje dejavnosti, informacij, znanj ter tehnologij,
- obstoj organizacijske strukture in delitve dela med več oseb, z namenom doseganja skupnega cilja.

V veljavnih davčnih predpisih na splošno ni posebej določena obveznost avtomatične dostave podatkov o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev, ki bi veljala za izdajatelje oz. ponudnike kriptosredstev. Z Zakonom o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPDVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24; v nadaljevanju: ZDavP-2) je tako (posredno) določena obveznost avtomatične dostave podatkov o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev le v primeru, ko se kriptosredstvo po svojih značilnostih šteje za kapital iz 2. in 3. točke 93. člena ZDoh-2 (339. člen ZDavP-2). Podobno je z ZDDOIF (posredno) določena obveznost avtomatične dostave podatkov o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev, ki se po svojih značilnostih štejejo za izvedene finančne instrumente (23. člen ZDDOIFI).

Glede na to, da je trgovanje s kriptosredstvi dokaj novo področje in da se lahko trguje prek decentraliziranih sistemov, ki v velikem delu zagotavljajo anonimnost uporabnika, se davčne uprave pri pridobivanju podatkov o transakcijah s kriptosredstvi lahko soočajo s težavami. Te težave naslavljata DAC8 in CARF (več o tem v nadaljevanju).

Kriptosredstva so med najpomembnejšimi načini uporabe tehnologije razpršene evidence (DLT, kot blockchain). V veljavni zakonodaji je bil do nedavnega opredeljen le pojem »virtualna valuta« in sicer v Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22 in 145/22; v nadaljevanju: ZPPDFT-2). V 56. točki 3. člena (pomen drugih izrazov) ZPPDFT-2 je pojem »virtualna valuta« opredeljen kot digitalna oblika vrednosti, ki je ne izda ali jamči zanjo niti centralna banka niti javni organ in ki ni nujno vezana na zakonito uvedeno valuto ter je brez pravnega statusa valute ali denarnega sredstva, ampak jo fizične ali pravne osebe sprejemajo kot sredstvo menjave, ki se lahko elektronsko prenaša, shranjuje in izmenjuje. Definicija temelji na opredelitvi pojma »virtualna valuta« v Direktivi (EU) 2018/843 (t.i. Direktiva AML)². S sprejemom Uredbe (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937 (v nadaljevanju: MiCA – *Markets in Crypto Assets*), se je med drugim opredelil pojem »kriptosredstva«. Po 5. točki prvega odstavka 3. člena Uredbe kriptosredstvo pomeni digitalno predstavitev vrednosti ali pravice, ki jo je mogoče elektronsko prenesti in shraniti z uporabo DLT ali podobne tehnologije.

² DIREKTIVA (EU) 2018/843 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter o spremembi direktiv 2009/138/ES in 2013/36/EU.

V zadnjih letih je potekalo intenzivno delo na pripravi pravil v zvezi z urejanjem področja kriptosredstev na mednarodni ravni. V okviru tega dela so bili pripravljeni:

- MiCA:
 - splošni namen MiCA je vzpostaviti splošni okvir EU za trge kriptosredstev, tako da bi za izdajatelje kriptosredstev in ponudnike storitev v zvezi s kriptosredstvi veljale zahteve, ki so podobne tistim, ki veljajo po finančnih predpisih v zvezi z varstvom potrošnikov in vlagateljev. MiCA se v celoti uporablja od 30. decembra 2024;
- CARF (Crypto Asset Reporting Framework – okvir za poročanje o kriptosredstvih), ki je bil pripravljen v okviru Globalnega foruma OECD za transparentnost in izmenjavo informacij za davčne namene³:
 - CARF je novi globalni standard, po katerem se zbirajo, poročajo in izmenjujejo informacije o strankah ponudnikov storitev v zvezi s kriptosredstvi, ter je del splošnega standarda za poročanje (CRS – Common Reporting Standard). Pripravljen je bil z namenom preprečevanja davčnih utaj in izogibanja v zvezi s kriptosredstvi in drugim digitalnimi sredstvi. Veljaza podjetja, posameznike in subjekte, ki ponujajo storitve menjave kriptosredstev strankam ali za stranke. Zbirali se bodo podatki o rezidentstvu in davčni številki uporabnika kriptosredstva in njegovih upravičenih lastnikih ter o transakcijah uporabnika (o menjavah med kriptosredstvi in uradno (Fiat) valuto, o menjavah med eno ali več vrst kriptosredstev in o prenosu kriptosredstev, vključno s poročanimi maloprodajnimi plačilnimi transakcijami, kjer posrednik obdeluje plačila v imenu trgovca, ki sprejema kriptosredstva kot plačilo za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 50.000 €). Podatki se bodo poročali letno, združeno po vrsti kriptosredstva in po vrsti transferja. Poročalo se bo tudi o številu enot in skupni vrednosti prenosov kriptosredstev pri poročevalskem subjektu za uporabnika kriptosredstev v denarnice, ki niso povezane s tem subjektom;
 - Slovenija je Večstranski sporazum med pristojnimi organi za implementacijo CARF podpisala 26. novembra 2024;
- DAC8 – 8. novela Direktive o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja (Tax Transparency Rules for crypto-asset transactions)⁴:
 - DAC8 zajema poročanje ter avtomatično izmenjavo informacij med davčnimi organi držav članic EU o dohodkih iz transakcij s finančnimi kriptosredstvi. Državam članicam nalaga, da uvedejo pravila, ki ponudnikom in posrednikom kriptosredstev nalagajo obveznost poročanja informacij o transakcijah posameznih strank njihovim davčnim organom. Obveznost poročanja zajema transakcije v obliki menjav denarja za kripto-sredstva ali obratno, menjav med različnimi kripto-sredstvi in prenosov z enega računa na drugega. V obseg direktive sodijo tako domače kot čezmejne transakcije. Ne poroča se o vsaki posamezni transakciji, temveč o skupnem številu transakcij v letu, razčlenjeno po vrsti transakcije in vrsti poročenih kripto-sredstev. Države članice morajo prav tako uvesti pravila, ki ponudnikom in posrednikom nalagajo identifikacijo posameznih strank in jurisdikcij, katerih rezidenti so;
 - skrajni rok za avtomatično izmenjavo poročenih informacij med davčnimi organi v EU je konec septembra leta, ki sledi letu, na katerega se informacije nanašajo;
 - države članice morajo DAC8 prenesti v svojo zakonodajo najpozneje do 31. decembra 2025, pravila v domači zakonodaji pa se morajo uporabljati od 1. januarja 2026;

³ <https://www.oecd.org/en/about/news/announcements/2024/10/crypto-asset-reporting-framework-and-amended-common-reporting-standard-oecd-releases-it-format-for-transmitting-information-and-issues-interpretative-guidance.html>

⁴ DIREKTIVA SVETA (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja.

- delo na DAC8 v EU in delo na CARF v OECD sta potekala vzporedno. To pomeni, da med obema sistemoma obstaja visoka stopnja usklajenosti.

Za kriptosredstva je značilno, da obstajajo samo elektronsko. Teh sredstev ni mogoče opredeliti na enostaven način, saj obstaja veliko podskupin, vključno glede na njihovo obliko in glede na načine njihove uporabe (npr. menjalno sredstvo, naložba ali dostop do storitev). Številne vrste teh sredstev se uporabljajo oz. pridobivajo zgolj kot naložbe. Pridobivati jih je mogoče na različne načine (npr. z nakupom, prodajo ali dedovanjem, kot darilo, kot nagrado v okviru vzdrževanja razpršene evidence ali potrjevanja poslov v okviru mehanizma soglasja, v okviru uravnavanja vrednosti posameznega kriptosredstva). Pri pridobivanju in odsvajanju kriptosredstev se plačujejo transakcijski stroški (variabilni oziroma fiksni).

Oseba lahko prejema, shranjuje in pošilja kriptosredstva prek osebne denarnice. Do določene mere je mogoče denarnico primerjati z računom pri banki, pri čemer se na računu ne hranijo uradne (Fiat) valute temveč kriptosredstva. Osebna denarnica je lahko na spletu in varovana z zasebnim kriptografskim ključem ali izven spleta. Upošteva se navedeno, je za kriptosredstva značilno tudi, da se dostop do njih lahko izgubi – in s tem možnost njihove odsvojitve – brez možnosti obnovitve stanja.

S kriptosredstvi se lahko trguje prek centraliziranih borz – CEX (tj. transakcije se izvajajo prek posrednika, ki centralno upravlja platformo), decentraliziranih borz – DEX (tj. blockchain aplikacije, ki z avtomatiziranimi algoritmi usklajujejo obsežno trgovanje s kriptosredstvi med uporabniki) ali zasebno.

Trg kriptosredstev je na splošno, kljub temu, da se pričakuje, da bo – zaradi sprejema MiCA, DAC8 in CARF – v prihodnjih letih prešel iz razmeroma nereguliranega trga v reguliran trg, zaznamovan z visoko stopnjo volatilitnosti. Zaradi velikih nihanj v cenah/vrednostnih kriptosredstev, se ta pogosto pridobivajo s špekulativnimi nameni oziroma kot naložbe. Zaradi navedenega nekateri vlagatelji na tem trgu investirajo v upanju na hitre in velike dobičke, a velika nihanja na trgu lahko privedejo tudi do velikih izgub za vlagatelje. Naložbe v kriptosredstva so zato visoko tvegane naložbe.

Trenutna davčna obravnava dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki jih dosegajo fizične osebe – ki kot navedeno sledi splošnim pravilom obdavčevanja – ne upošteva vidika, da se kriptosredstva v sedanjem času praviloma pridobivajo kot naložbe. Upošteva se tudi nedavno regulacijo trga kriptosredstev, je z vidika pravičnosti in enakosti davčnega sistema ter nevtralne obravnave različnih vrst naložb fizičnih oseb zato primerno, da se v obdavčitev zajamejo tudi dobički iz odsvojitve tovrstnih sredstev.

Pri odločanju o primernosti različnih modelov obdavčevanja dohodkov iz kriptosredstev je treba na splošno upoštevati značilnosti teh sredstev, načinov trgovanja z njimi in trga. V okviru priprave ustreznih rešitev so bili preučeni naslednji modeli obdavčevanja:

- model doseženega dobička (v nadaljevanju: model realizacije),
- model zalog,
- model neto dobička in
- model neto denarnih tokov.

Model realizacije je »klasični« model obdavčevanja, ki se z različnimi prilagoditvami uporablja v večini držav pri obdavčevanju kapitalskih dobičkov (tudi v Sloveniji). Po tem modelu obdavčevanja se doseženi dobički vključujejo v izračun obdavčljivega dohodka v letu, v katerem so kriptosredstva odsvojena. Izraz odsvojitve ima širok pomen (prodaja, zamenjava ali druga oblika prenosa). Davčna osnova se izračuna kot razlika med vrednostjo ob pridobitvi in vrednostjo ob odsvojitvi, pri čemer se na letni ravni dobički lahko poračunavajo z izgubami. Pri določanju vrednosti ob pridobitvi odsvojenega kriptosredstva se ta ugotavlja za posamezno sredstvo (kot vrednost ob pridobitvi točno opredeljivega sredstva, ali po metodi FIFO, ki se običajno uporablja v primeru večjih portfeljev, oz.

LIFO) ali kot povprečna vrednost ob pridobitvi (tj. vrednost ob pridobitvi posameznega sredstva se izračuna na osnovi povprečne vrednosti ob pridobitvi vseh sredstev v imetništvu, kar pomeni, da se za vrednost ob pridobitvi tega sredstva uporabi povprečna vrednost ob pridobitvi in da se za vsako odsvojitve računa nova povprečna vrednost ob pridobitvi). Prednost tega modela je v tem, da ni likvidnostnega bremena za zavezanca (tj. za plačilo davka zavezancu ni treba odsvojiti del portfelja kriptosredstev). Na drugi strani je pri tem modelu administrativno zahtevno izvajati davčni nadzor (pri čemer informacije, prejete prek mednarodne izmenjave na podlagi DAC8 in CARF, zaradi agregirane oblike ne bodo neposredno uporabljive), nadalje je obdavčitev po tem modelu administrativno obremenjujoča v primeru trgovanja z velikim obsegom kriptosredstev, davčnim zavezancev omogoča, da dobičke in izgube realizirajo v zanje najbolj ugodnem času, ter povzroča t.i. »lock-in-effect« (tj. zavezanci ne reinvestirajo v bolj donosne naložbe zgolj zato, ker bi s tem realizirali dobiček). Vključitev tega modela obdavčevanja v davčne predpise zahteva pripravo posebnih prehodnih določb, s katerimi se uredi obdavčitev dobičkov iz kriptosredstev, ki so bila pridobljena pred dnem začetka uporabe novih predpisov.

Model zalog je model obdavčevanja, po katerem se obdavči letna sprememba vrednosti zaloge kriptosredstev. Izhodišče je tržna vrednost sredstev na začetku in koncu koledarskega leta, pri čemer se odštejejo dejanske nabavne vrednosti med letom pridobljenih enot in prištejejo dejanske vrednosti ob odsvojitvah med letom odsvojenih enot. Navedeno pomeni, da se ugotavlja neke vrste »bilanca stanja«. Navedeno pomeni, da se v izračunu davčne osnove upoštevajo nerealizirani dobički in nerealizirane izgube. Obdavčitev po tem modelu se lahko izvede po posameznem sredstvu, ali za vsa sredstva skupaj. Pri določanju vrednosti zaloge enot se najprej določi vrednost posameznega kriptosredstva, nato pa se vrednosti posameznih kriptosredstev seštejejo. Po modelu je vrednost kriptosredstva konec tekočega leta enaka vrednosti kriptosredstva v začetku naslednjega leta. Vrednost kriptosredstva konec leta je tržna vrednost. Tržna vrednost je zadnja znana cena konec koledarskega leta. Uporabi se tržna vrednost, ki je najbolj reprezentativna oziroma tržna vrednost na najbolj likvidnem trgu. Prednost tega modela je zlasti v tem, da je administrativno manj obremenjujoč v primeru trgovanja z velikim obsegom sredstev (z vidika vodenja evidenc in izpolnjevanja davčnega obračuna oz. napovedi), izračun davčne osnove je enostavnejši in bolj transparenten in davčnemu zavezancu omogoča dokaj avtomatiziran izračun obdavčljivega dohodka in obračunavanje oz. napovedovanje davka. Prav tako je izvajanje davčnega nadzora enostavnejše. Na drugi strani visoka volatilnost na trgu kriptosredstev pomeni, da so v letu lahko po tej metodi – po kateri se v obdavčitev zajamejo tudi nerealizirani dobički – doseženi veliki dobički in naslednje leto realizirane visoke izgube. Podobno lahko vrednost kriptosredstva konec leta strmo naraste in nato strmo pade, zavezanec pa kriptosredstvo proda, ko vrednost pade. Nadalje je obdavčitev po tem modelu lahko likvidnostno obremenjujoča za zavezanca, kar je še potencirano v primeru izgube dostopa do kriptosredstev (tj. izgube denarnice ali zasebnega ključa za dostop do denarnice). Vključitev tega modela obdavčevanja v davčne predpise ne zahteva priprave posebnih prehodnih določb, s katerimi se bi se uredila obdavčitev dobičkov iz kriptosredstev, ki so bila pridobljena pred dnem začetka uporabe novih predpisov.

Model neto dobička je model obdavčevanja, ki pretežno temelji na informacijah, ki jih davčni organ pridobi z izmenjavo informacij po DAC8 in CARF. Po DAC8 in CARF se bodo poročali agregirani podatki, tj. skupno za transakcije, opravljene v letu, razdeljeno po vrsti transakcij, in ne o posameznih transakcijah. Davčne uprave bodo tako prejemale podatke o svojih rezidentih, ki so opravili transakcije, o katerih se poroča. Izračun davka po tem modelu temelji na načelu realizacije in se izvede na podlagi neto rezultatov za leto. Dobički in izgube se izračunajo na osnovi poročenih podatkov o nabavnih vrednostih in številu pridobljenih enot kriptosredstev v koledarskem letu ter poročenih podatkov o vrednostih ob odsvojitvi in številu odsvojenih enot kriptosredstev v koledarskem letu, ločeno za vsako finančno kriptosredstvo. Preostale nabavne vrednosti in enote, ki niso bile odsvojene v koledarskem letu, se prenesejo v naslednje koledarsko leto in se upoštevajo pri izračunu dobičkov in izgub v naslednjem letu. Prednost tega modela je zlasti enostavnejše izvajanje davčnega

nadzora, saj obdavčitev temelji na poročanih podatkih, ter manjše likvidnostno breme za zavezanca, kot pri modelu zalog. Na drugi strani ta metoda temelji na dobri podpori informacijske tehnologije, kot tudi na kvalitetni obdelavi podatkov, prejetih na podlagi DAC8 in CARF, pri čemer je treba upoštevati, da se bodo informacije po DAC8 in CARF med jurisdikcijami izmenjevale z zamikom (tj. do konca septembra leta, ki sledi letu, na katerega se informacije nanašajo, davčni obračuni/napovedi v večini držav pa se oddajajo pred tem rokom) in da se določene informacije ne bodo izmenjevale (npr. podatki o transakcijskih stroških, podatki o določenih vrstah transakcij) ter da bo kvaliteta podatkov vsaj v prvih letih po začetku izmenjave informacij lahko vprašljiva. Vključitev tega modela obdavčevanja v davčne predpise zahteva pripravo posebnih prehodnih določb, s katerimi se uredi obdavčitev dobičkov iz kriptosredstev, ki so bila pridobljena pred dnem začetka uporabe novih predpisov.

Model neto denarnih tokov je model obdavčevanja, po katerem se obdavči letni dobiček, izračunan kot razlika med seštevkom v letu prejetih izplačil iz odsvojitve kriptosredstev v Fiat valuti in seštevkom opravljenih vplačil za pridobitev kriptosredstev v Fiat valuti. Navedeno pomeni, da se v izračunu davčne osnove upoštevajo doseženi dobički, v času unovčitve kriptosredstva (tj. izplačila v denarju ali v naravi, pri čemer se za unovčitev šteje tudi neodplačna odsvojitve kriptosredstva), in vplačila za pridobitev kriptosredstev v denarju. Po tem modelu se torej ne obdavčujejo dobički, ki jih fizična oseba dosega z menjavami enih kriptosredstev za druga kriptosredstva. Model je torej podoben modelu neto dobička, vendar ne temelji na informacijah, ki bi jih davčni organ pridobil z izmenjavo informacij po DAC8 in CARF. Prednost tega modela je zlasti v tem, da je administrativno manj obremenjujoč v primeru trgovanja z velikim obsegom sredstev, izračun davčne osnove je enostavnejši in davčnemu zavezancu omogoča enostavnejši izračun obdavčljivega dohodka in obračunavanje oz. napovedovanje davka, likvidnostno breme za zavezanca pa je manjše kot pri modelu zalog. Na drugi strani pri tem modelu obstaja tveganje, da zavezanci ne bodo prikazali pravilne zaloge kriptosredstev na dan, ko začne veljati nova ureditev. Vključitev tega modela obdavčevanja v davčne predpise zahteva pripravo posebnih prehodnih določb, s katerimi se uredi obdavčitev dobičkov iz kriptosredstev, ki so bila pridobljena pred dnem začetka uporabe novih predpisov.

Ocenjeno je bilo, da je ustrezno prilagojen model neto denarnih tokov zaradi svojih značilnosti primeren za vključitev v davčne predpise.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je zagotoviti večjo enakost davčne obravnave dohodkov iz različnih vrst finančnih naložb fizičnih oseb, pri čemer se izhaja iz načela, da naj bodo primerljivi dohodki približno enako obdavčeni. Zgodovinsko so kriptosredstva v primerjavi z drugimi oblikami naložb za tiste zavezanca, ki so z njimi trgovali v manjšem obsegu, predstavljala davčno ugodno naložbeno možnost, kar je s tem zakonom odpravljeno.

2.2 Načela

Načela tega zakona na splošno ne odstopajo od temeljnih načel veljavnih zakonov o obdavčevanju dohodkov iz naložb fizičnih oseb (Zakon o dohodnini in Zakon o davku od dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov).

Z zakonom se zasleduje administrativna enostavnost izvajanja zakona, tako za davčne zavezanca kot za davčni organ, ter tudi pravna jasnost in gotovost pravil ter njihova čim večja tehnološka nevtralnost.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1. Poglavitne rešitve predloga zakona

Predlaga se:

- po tem zakonu se obdavčujejo dobički, ki jih fizične osebe rezidenti Republike Slovenije dosegajo v davčnem letu z odsvojitvijo kriptosredstev, in sicer tudi če so doseženi v okviru opravljanja dejavnosti po zakonu, ki ureja dohodnino. Trgovanje fizične osebe s kriptosredstvi po tem zakonu v svojem imenu in za svoj račun ne šteje za opravljanja dejavnosti po zakonu, ki ureja dohodnino;
- opredelitev kriptosredstev po tem zakonu na splošno sledi opredelitvi tega pojma iz 5. točke prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU) 1114/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2013 ter s tem tudi opredelitvi pojma »kriptosredstvo« iz Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja. Za kriptosredstva po tem zakonu se ne štejejo centralnobančna digitalna valuta in elektronski denar, ki se davčno obravnavata kot denar in ne kot premoženje. Za kriptosredstva po tem zakonu se ne štejejo tudi tista kriptosredstva, ki se po svojih značilnostih štejejo za kapital po poglavju III.6.3. Zakona o dohodnini oziroma za izvedeni finančni instrument po Zakonu o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov. Dobički iz odsvojitve tovrstnih kriptosredstev se namreč obdavčujejo v skladu z navedenima zakonoma. Prav tako se za kriptosredstva po tem zakonu ne štejejo kriptosredstva, ki so po svojih značilnostih dejansko edinstvena in nezamenljiva;
- odsvojitvev kriptosredstva je opredeljena kot vsaka odplačna odsvojitvev kriptosredstva, ki vključuje menjavo kriptosredstva za Fiat valuto in prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve, ter vsak drug prenos kriptosredstva na drugo osebo. Odsvojitvev tako ne zajema menjave kriptosredstva za druga kriptosredstva in tudi ne prenosov kriptosredstev med denarnicami istega imetnika. Za odsvojitvev kriptosredstva se šteje tudi odsvojitvev kriptosredstva, ki ga ima zavezanec, fizična oseba, ki opravlja dejavnost, pripoznanega v sredstvih svojega podjetja, s katerim samostojno opravlja dejavnost po zakonu, ki ureja dohodnino;
- davčna osnova je opredeljena kot dobiček iz odsvojitve kriptosredstev, dosežen v davčnem letu. Dobiček je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu. Kadar je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu, negativna, se presežni seštevke vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev prenese v naslednje davčno leto in poveča znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu. Če je razlika negativna tudi v naslednjem letu, se presežni seštevke vrednosti ob pridobitvi prenese nadalje v leto, ki sledi in poveča znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi v tem letu;
- vrednost kriptosredstva ob pridobitvi je na splošno enaka vrednosti kriptosredstva, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal davčni zavezanec, povečani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi pridobitve kriptosredstva. Vrednost ob pridobitvi je posebej določena za primere, ko je bilo kriptosredstvo pridobljeno kot obdavčljivi dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino, ko je bilo pridobljeno z neodplačnim prenosom od druge osebe in ko je bilo pridobljeno v okviru opravljanja dejavnosti po zakonu ki ureja dohodnino. Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi je na splošno enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi odsvojitve kriptosredstva. Vrednost ob odsvojitvi je posebej določena za

primera, ko je bilo kriptosredstvo preneseno v zameno za blago ali storitve in ko je bilo kriptosredstvo neodplačno preneseno na drugo osebo;

- zavezanci bodo morali voditi evidenco pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev, skupno za vsa imetništva kriptosredstev in jo na zahtevo predložiti davčnemu organu. Evidenca se vodi za vsako davčno leto posebej. Sestavni del evidence je dokumentacija o izvedenih transakcijah s kriptosredstvi. V evidenci se dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkazujejo podatki o pridobitvah in odsvojitvah kriptosredstev, zamenjavah kriptosredstev in stanju seštevka v vrednosti kriptosredstev ob pridobitvi na začetku in na koncu davčnega leta;
- davek se izračuna in plača po proporcionalni stopnji 25 %. Stopnja je tako enaka stopnji, ki velja za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz kapitala po Zakonu o dohodnini in stopnji, ki se predlaga za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov po ZDDOIFI v predlogu novele ZDDOIFI. S tako določeno višino davčne stopnje se zasleduje nevtralna davčna obravnava dohodkov iz različnih vrst naložb davčnih zavezancev;
- davek izračuna zavezanec sam v davčnem obračunu, z uporabo podatkov iz lastne evidence pridobitev in odsvojitvev, ter ga plača v 15 dneh od predložitve davčnega obračuna. Davka torej ne izračuna davčni organ v odločbi, izdani na podlagi napovedi zavezanca, temveč zavezanec sam v davčnem obračunu, ki ga predloži davčnemu organu najpozneje do 31.marca tekočega koledarskega leta za preteklo koledarsko leto, v elektronski obliki;
- zavezanec lahko od davka, odmerjenega po tem zakonu, odšteje tuji davek, ki ga je plačal od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev z virom izven Slovenije, vključenih v njegovo osnovo za davek;
- avtomatična dostava podatkov o pridobitvah in osvojitvah kriptosredstev se v tem zakonu na splošno ne ureja, saj bo posebej urejena z zakonom, ki ureja davčni postopek, v okviru določb, s katerimi se bo v slovenski pravni red prenesla Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023. Se pa v zakonu zaradi omogočanja učinkovitejšega izvajanja davčnega nadzora posebej določa obveznost ponudnikov blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki bodo od zavezanca po tem zakonu prejeli kriptosredstva v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 500 EUR, da davčnemu organu dostavijo podatke o pridobljenih kriptosredstvih ter zavezancu za davek;
- v zakonu so opredeljeni prekrški zavezanca ter ponudnika blaga in storitev;
- s posebnimi prehodnimi določbami, ki vzpostavljajo domnevo, da so bila kriptosredstva, ki so bila pridobljena pred začetkom uporabe zakona (1. januar 2026) odsvojena in hkrati pridobljena na dan začetka uporabe zakona, se iz obdavčitve izvemajo povečanja vrednosti kriptosredstev do dne začetka uporabe zakona;
- zakon začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.

2.3.2. Normativna usklajenost predloga zakona s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:

2.3.3. Podzakonski akti:

Zaradi spremembe zakona bo treba sprejeti naslednje podzakonske akte:

- Pravilnik o obliki in načinu vodenja evidence pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev
- Pravilnik obračunu davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev
- Pravilnik o dostavi podatkov o pridobitvah kriptosredstev
- Pravilnik o priglasitvi zalog kriptosredstev

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Trenutno ne razpolagamo z uradnimi podatki o obsegu trgovanja slovenskih fizičnih oseb s kriptosredstvi, o številu fizičnih oseb, ki trgujejo s kriptosredstvi, pogostosti njihovih transakcij (dnevno, tedensko, enkrat mesečno, letno) ali drugih relevantnih informacijah, ki bi predstavljale osnovo za izračun finančnih posledic predloga zakona.

Po podatkih je tržna kapitalizacija vseh kriptosredstev v državah sveta v letu 2024 znašala okoli 3.400 milijard USD, kar predstavlja okoli 3 % BDP-ja vseh držav na svetu. Dnevni promet s kriptosredstvi je ocenjen na okoli 1.000 milijard USD. Slovenski BDP predstavlja približno 0,07 % svetovnega in ob predpostavki, da bi imeli enak delež trgovanj tudi s kriptosredstvi, bi bilo v Sloveniji dnevno trgovanje vredno okoli 700 mio EUR, premoženje v kriptosredstvih pa okoli 2,3 milijarde EUR.

Glede na visoko volativnost trga kriptosredstev je težko natančno oceniti vpliv predlaganih rešitev zakona na javnofinančne prihodke. Ob upoštevanju zgornjih predpostavk, je pričakovati, da bi lahko davčna osnova znašala od 10 do 100 mio EUR, kar pomeni, da bi lahko dosegli javnofinančne prihodke iz naslova obdavčitve kriptosredstev od 2,5 do 25 mio EUR. Zaradi pomanjkanja uradnih podatkov o trgovanju s kriptosredstvi v Sloveniji so zgornje ocene le okvirne in temeljijo na globalnih trendih ter predpostavkah o deležu slovenskih rezidentov na svetovnem trgu.

Kljub vsemu pa izpostavljamo, da bi lahko z uveljavitvijo predloga zakona pridobili določene dodatne javnofinančne prihodke, ki jih danes nismo imeli, a kot je bilo omenjeno je zaradi pomanjkanja specifičnih podatkov in izredne volatiliteti tega trga natančne zneske javnofinančnih prihodkov v posameznem letu praktično v tem trenutku nemogoče napovedati.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V pravnem redu Evropske unije na področju obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb ni posebnih usklajevalnih pravil, zato se obdavčevanje dohodkov fizičnih oseb ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije. Države članice EU svobodno oblikujejo sisteme obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb, pri čemer morajo zagotavljati združljivost nacionalne zakonodaje s Pogodbo o delovanju Evropske unije.

Prikaz ureditve v drugih državah⁵:

5.1. Avstrija

Dohodek iz kriptovalut se uvršča v skupino dohodka iz kapitalskih naložb. Dohodek vključuje tekoči dohodek iz kriptovalut ter dohodek v obliki realiziranih povečanj vrednosti kriptovalut (oddelek 27b EStG).

⁵ Vir: IBFD Tax Research Platform – Country Tax Guides.

Tekoči dohodek zajema nadomestilo za zagotavljanje kriptovalut drugemu udeležencu na trgu (posojanje) in kriptovalute, pridobljene s tehničnim postopkom (zlasti rudarjenje).

Dohodek v obliki realiziranih povečanj vrednosti kriptovalut vključuje:

- prodajo,
- zamenjavo kriptovalut za drugo premoženje in storitve, vključno za zakonita plačilna sredstva (zamenjava kriptovalut za druga kriptovalute ne pomeni realizacije in z njo povezani stroški niso relevantni za davčne namene); v tem kontekstu zagotavljanje kriptovalut za nadomestilo ne šteje za zamenjavo.

Kriptovaluta je digitalna predstavitev vrednosti, ki je ni izdala ali zanjo garantirala centralna banka ali javni subjekt, in ni nujno vezana na z zakonom določeno valuto ter po zakonu nima statusa valute ali denarja, a je sprejeta kot plačilno sredstvo, ter se lahko elektronsko prenaša, shranjuje in trguje. Za kriptovalute se štejejo tudi zahtevki za povračilo iz zagotavljanja kriptosredstev.

Nova ureditev je začela veljati 1. marca 2022 in se na splošno uporablja za kriptovalute, pridobljene po 28. februarju 2021 (nova sredstva). Za kriptovalute, pridobljene do tega datuma (stara sredstva), ne velja nova ureditev (transakcije so lahko obdavčene kot špekulativne transakcije). Če se s starimi sredstvi ustvarja tekoči dohodek iz kriptovalut ali se uporablja za pridobivanje kriptovalut prek stakinga, »airdrop«, »bounty« ali »hardfork«, velja nova ureditev (novo pridobljene kriptovalute se štejejo za nova sredstva). Za obdavčljive realizacije (zlasti zamenjave) po 31. decembru 2021 in pred 1. marcem 2022 lahko prostovoljno velja nova ureditev (v tem primeru velja posebna davčna stopnja in poračunavanje z izgubami) z drugim dohodkom iz kapitalskih naložb, ustvarjenim v koledarskem letu 2022.

Na splošno je dohodek iz kapitalskih naložb obdavčen po posebni stopnji 27,5 %. Posebna stopnja med drugim ne velja v primeru zagotavljanja kriptovalut, če niso pravno in dejansko javno ponujene. V tem primeru se uporabijo splošne davčne stopnje do 50% (za dohodek, ki presega 1 mio EUR, 55 %).

Davek od dohodka iz kriptovalut se na splošno plača kot davčni odtegljaj, če se dohodek šteje za avstrijski dohodek iz kriptovalut. Dohodek se šteje za avstrijski dohodek:

- v primeru tekočega dohodka iz kriptovalut, če je avstrijski dolžnik ali avstrijski ponudnik storitev pripiše kriptovaluto ali drugo nadomestilo;
- v primeru realiziranih povečanj vrednosti kriptosredstev, če se realizacija opravi prek avstrijskega ponudnika storitev.

Obdavčljivi dohodek iz kriptovalut so v primeru tekočega dohodka iz kriptosredstev prejete kriptovalute ali drugo nadomestilo, in v primeru kapitalskih dobičkov iz kriptovalut, razlika med iztržkom ob prodaji in nabavnimi stroški ali razlika med nabavnimi stroški in vrednostjo v času nastanka okoliščin, ki omejijo pravice obdavčevanja v Avstriji.

Kadar plačnik davka v zvezi z obračunom davčnega odtegljaja ne razpolaga s podatkom o dejanskih nabavnih stroških, veljajo naslednja pravila:

- uporabijo se nabavni stroški v času pridobitve ki jih predloži davčni zavezanec; in
- če čas pridobitve ni znan, ali ga davčni zavezanec predloži napačno, se šteje, da je bila kriptovaluta pridobljena po 28. februarju 2021. Če nabavni stroški niso znani ali jih davčni zavezanec predloži napačno, mora plačnik davka ob realizaciji za nabavne stroške šteti polovico iztržka ob prodaji (ali polovico tržne cene v primeru nastanka okoliščin, ki omejijo pravice obdavčevanja v Avstriji); v tem primeru davčni odtegljaj ni končni davek.

Davčni odtegljaj od dohodka iz kriptovalut je običajno končni davek.

Plačnik davka v primeru dohodka iz kriptovalut je:

- v primeru tekočega dohodka iz kriptovalut, avstrijski dolžnik kriptovalute ali drugega nadomestila, ali če avstrijskega dolžnika ni, avstrijski ponudnik storitev pripiše kriptovaluto ali drugo nadomestilo;
- v primeru realiziranih povečanj vrednosti kriptosredstev, avstrijski ponudnik storitev.

Avstrijski ponudnik storitev je lahko:

- ponudnik storitev s sedežem ali krajem upravljanja v Avstriji, ki ponuja storitve imetništva, skrbništva in prenašanja kriptosredstev v imenu stranke,
- ponudnik storitev s sedežem ali krajem upravljanja v Avstriji, ki ponuja menjavo kriptovalut z zakonsko sprejemljivi plačilnimi sredstvi in obratno, ali
- avstrijska podružnica tujega ponudnika storitev.

5.2. Madžarska

Skupni letni obdavčeni dohodek zavezanca je obdavčen z dohodnino po enotni stopnji 15 %. Razen če ni drugače navedeno, so vse druge vrste dohodkov prav tako obdavčene z dohodnino po enotni stopnji 15 %. Tako so na splošno tudi kapitalski dobički od kriptosredstev, s katerimi se trguje na borzah s kriptovalutami, obdavčeni ločeno po stopnji 15 %. Od kapitalskih dobičkov, realiziranih iz transakcij s kriptosredstvi, se ne plačujejo prispevki za socialno varnost, v nasprotju s prejšnjimi davčnimi pravili, ki so veljala za kriptosredstva. Vendar se v primeru transakcij s kriptosredstvi izven borz s kriptovalutami poleg 15 % davka na dohodek posameznika še vedno plačujejo tudi prispevki za socialno varnost po stopnji 13%.

Dohodek iz transakcij s kriptosredstvi je skupni dobiček, ki presega skupne izgube, realizirane v transakcijah. Če je skupna bilanca transakcij negativna, se lahko znesek izgub prenese v naslednji 2 leti, če davčni zavezanec te izgube prijavi v napovedi dohodnine. Davčne izgube (izračunane z uporabo davčne stopnje, ki velja v davčnem letu, ko so izgube uravnotežene, na znesek izgub) se lahko odbijejo od davka na takšne dobičke, do višine tega zneska.

Za uporabo so na voljo samo stroški tekočega leta, zato morajo davčni zavezanci, ki v določenem letu kupijo kriptosredstva, prijaviti svoje trenutne izgube za to leto, da jih prenesejo naprej. Izgube, ki niso bile prej prijavljene, se ne morejo uporabiti ob prodaji kriptosredstev, kar pomeni obdavčitev celotnega bruto prihodka od kriptosredstev.

Obdavčitev nastane šele, ko davčni zavezanec proda kriptosredstva na borzi s kriptovalutami. Vendar pa izmenjava kriptosredstev za druge vrste kriptosredstev ne povzroči davčnih posledic za davčnega zavezanca.

V okviru "amnestije" je bilo mogoče dohodek iz transakcij s kriptosredstvi, pridobljen pred letom 2021 in neprijavljen v določenem letu, zakonito prijaviti v letnem poročilu za leto 2022, do 20. maja 2023.

5.3. Francija

S 1. januarjem 2019 je bil uveden poseben režim glede prodaje digitalnih sredstev s strani posameznikov, ki so rezidenti Francije. Ta režim se uporablja za vsak kapitalski dobiček, ki nastane ob prodaji kriptovalut in žetonov preko blockchaina (člen 150 VH bis CGI). Vsak kapitalski dobiček, dosežen s takšno prodajo, se obdavči po stopnji 12,8 %, poleg tega pa se obračunajo prispevki za socialno varnost, kar vodi do skupne obdavčitve v višini 30 %. V izjemnih okoliščinah se dohodek iz nakupa, prodaje in menjave digitalnih sredstev šteje za nekomercialne dobičke. Do tega pride, kadar davčni zavezanec izvaja transakcije pod pogoji, podobnimi profesionalnim, vendar brez da bi bila ta dejavnost njegova profesionalna dejavnost. Nazadnje, nakup, prodaja in menjava digitalnih sredstev na profesionalni ravni predstavlja komercialno dejavnost. Tako se dobički štejejo kot industrijski in komercialni dobički.

10.4. Italija

Po spremembah, uvedenih v letu 2022 se kapitalški dobički, doseženi s prodajo kriptosredstev, vključijo v skupino raznovrstnega dohodka (*redditi diversi*) in so obdavčeni z nadomestnim davkom v višini 26 %, če presežejo 2.000 EUR v davčnem letu. Kriptosredstvo je opredeljeno kot digitalna predstavitev vrednosti ali pravic, ki jih je mogoče elektronsko prenesti in shraniti z uporabo tehnologije DLT ali podobne tehnologije.

Relevantni kapitalški dobički so enaki razliki med nadomestilom ali običajno vrednostjo prejetega kriptosredstva in nabavnimi stroški ali vrednostjo, ki se določi na podlagi natančnih elementov, ki jih mora davčni zavezanec dokumentirati.

Nadomestni davek v višini 26 % se uporablja bodisi v okviru režima '*della dichiarazione*', režima del '*risparmio amministrato*' ali režima del '*risparmio gestito*' (glej spodaj).

Kar zadeva uporabo nadomestnega davka, imajo posamezni davčni zavezanci tri možnosti. Prva možnost je, da davčni zavezanec prijavi zgoraj navedene dobičke v davčni napovedi; nadomestni davek se neposredno obračuna s strani davčnega zavezanca (režim della dichiarazione). Druga možnost je, da davčni zavezanec pooblasti pooblaščenega posrednika, da obračuna davek od vsake transakcije na denarni osnovi in da poroča davčnim organom. V tem primeru davčni zavezanec ni dolžan vključiti ustreznih dobičkov v svojo davčno napoved (režim del risparmio amministrato). Tretja možnost je na voljo posameznikom, katerih premoženje upravlja pooblaščen posrednik. V okviru tega režima (režim del risparmio gestito) posrednik obračuna nadomestni davek na osnovi prirasta oz. povečanja vrednosti upravljanega premoženja, ki je ugotovljeno na koncu davčnega obdobja.

10.5. Poljska⁶

Dohodnina od dohodka, doseženega s prodajo virtualnih valut, se plača po stopnji 19 %. Enaka stopnja velja za obdavčitev dobičkov iz odsvojitve delnic in drugih vrednostnih papirjev, nepremičnin ter dohodka iz investicijskih skladov.

Dohodek davčnega leta je razlika med skupnim dohodkom iz prodaje virtualnih valut in stroški pridobitve dohodka. Stroški pridobitve dohodka so dokumentirani stroški, neposredno nastali zaradi nakupa virtualnih valut in stroški, povezani s prodajo virtualnih valut. Stroški pridobitve dohodka se odštejejo v davčnem letu, v katerem so nastali. Presežek stroškov pridobivanja dohodka nad dohodkom iz prodaje virtualnih valut v davčnem letu, povečuje stroške pridobivanja dohodka iz prodaje virtualnih valut v naslednjem davčnem letu.

Dohodek, dosežen s prodajo virtualnih valut, se ne združuje z drugimi dohodki, ki imajo naravo kapitalških dobičkov.

Po izteku davčnega leta mora davčni zavezanec predložiti obračun dohodka, doseženega v davčnem letu in izračunati dohodnino. V obračunu navede stroške pridobitve dohodka, celo če v davčnem letu ni dosegel dohodka iz prodaje virtualnih valut.

Posredniki morajo davčnemu zavezancu in davčnemu organu dostaviti podatke o doseženem dohodku.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

⁶ Konsolidirano besedilo Zakona o dohodnini (*Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych*) na dan 21. februarja 2024 (<https://dziennikustaw.gov.pl/D2024000022601.pdf>).

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Finančna uprava RS bo morala prilagoditi programsko podporo ter pripraviti navodila in pojasnila davčnim zavezancem na svojih spletnih straneh.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe ne prinašajo dodatnih administrativnih obremenitev za zavezanke.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojna Finančna uprava Republike Slovenije, ki bo na običajen način zagotovila tudi obveščanje zavezancev o novostih v predlogu zakona.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance v skladu s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe)

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil objavljen na spletnih naslovih:

Čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe je potekal od dne _____ do dne _____. Predlog zakona je obravnaval Ekonomsko socialni svet.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev:

Upoštevani so bili:

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka od dobička fizičnih oseb iz odsvojitve kriptosredstev.

2. člen (pripadnost davka)

Davek je prihodek državnega proračuna.

II. ZAVEZANEC ZA DAVEK IN OBSEG DAVČNE OBVEZNOSTI

3. člen (zavezanec za davek)

Zavezanec za davek oziroma zavezanka za davek je fizična oseba, rezident oziroma rezidentka Republike Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino (v nadaljnjem besedilu: zavezanec).

4. člen (obseg davčne obveznosti)

Zavezanec je zavezan za plačilo davka od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki imajo vir v Republiki Sloveniji in od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki imajo vir izven Republike Slovenije.

5. člen (vir dobička)

Dobički iz odsvojitve kriptosredstev imajo vir v Republiki Sloveniji, razen dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, katerih izdajatelji oziroma ponudniki niso ustanovljeni v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji oziroma niso rezidenti Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino.

III. PREDMET OBDAVČITVE

6. člen (predmet obdavčitve)

Z davkom so obdavčeni dobički iz odsvojitve kriptosredstev, ki so doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu.

7. člen (splošna pravila)

- (1) V primeru transakcij med povezanimi osebami se kot podlaga za ugotovitev višine dobička uporabljajo primerljive tržne cene.
- (2) Metode za določanje primerljive tržne cene so določene z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb.
- (3) Povezana oseba iz prvega odstavka tega člena je povezana oseba po zakonu, ki ureja dohodnino.
- (4) Plačilo ali izplačilo, opravljeno v naravi, se vrednoti na podlagi primerljive tržne cene.

8. člen (kriptosredstvo)

- (1) Kriptosredstvo po tem zakonu pomeni digitalno predstavitev vrednosti ali pravice, ki jo je mogoče elektronsko prenesti in shraniti z uporabo tehnologije razpršene evidence ali podobne tehnologije.
- (2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za kriptosredstvo po tem zakonu ne štejejo:
 1. centralnobančna digitalna valuta;
 2. elektronski denar;
 3. kriptosredstvo, ki se šteje za kapital po poglavju III.6.3. Zakona o dohodnini (v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2);
 4. kriptosredstvo, ki se šteje za izvedeni finančni instrument po zakonu, ki ureja davek od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih;
 5. kriptosredstva, ki so po svojih značilnostih dejansko edinstvena in nezamenljiva.
- (3) Za namene 1. točke prejšnjega odstavka naslednja izraza pomenita:
 1. centralnobančna digitalna valuta je katerakoli digitalna Fiat valuta, ki jo izda Centralna banka ali drug monetarni organ;
 2. centralna banka je institucija, ki je po pravu ali odobritvi države glavni organ, ki ni vlada jurisdikcije sama in ki izdaja instrumente z namenom, da krožijo kot valuta. Taka institucija lahko vključuje javni organ, ki je ločen od vlade jurisdikcije, ne glede na to, ali je v celotni ali delni lasti jurisdikcije.
- (4) Elektronski denar iz 2. točke drugega odstavka je kriptosredstvo, ki:
 1. je digitalna predstavitev ene same Fiat valute;
 2. se izda ob prejemu sredstev za namen izvajanja plačilnih transakcij;
 3. je predstavljen kot terjatev do izdajatelja, denominirana v isti Fiat valuti;
 4. ga fizična ali pravna oseba, ki ni izdajatelj, sprejme v plačilo ter
 5. se lahko na podlagi regulativnih zahtev, ki veljajo za izdajatelja, na zahtevo imetnika produkta kadar koli odkupi po nominalni vrednosti za isto Fiat valuto.
- (5) Elektronski denar ne vključuje produkta, ustvarjenega izključno za namen olajšanja prenosa sredstev s strani na drugo osebo v skladu z navodili strani. Produkt ni ustvarjen izključno za namen olajšanja prenosa sredstev, če se pri običajnem poslovanju prenosnega subjekta bodisi sredstva, povezana s takim produktom, hranijo več kot 60 dni po prejemu navodil za olajšanje prenosa bodisi, če niso bila prejeta nobena navodila, sredstva, povezana s takim produktom, hranijo več kot 60 dni po prejemu sredstev.
- (6) Kriptosredstva iz 5. točke drugega odstavka tega člena so kriptosredstva, ki so edinstvena in niso zamenljiva z drugim sredstvom enake vrste ter niso pridobljena za naložbene ali špekulativne namene.

(7) Fiat valuta iz tretjega in četrtega odstavka tega člena in prvega odstavka 9. člena tega zakona je uradna valuta jurisdikcije, ki jo izda jurisdikcija ali centralna banka oziroma monetarni organ jurisdikcije, kot jo predstavljajo fizični bankovci ali kovanci ali denar v različnih digitalnih oblikah, vključno z bančnimi rezervami in centralnobančnimi digitalnimi valutami. Izraz vključuje tudi denar komercialnih bank in produkte elektronskega denarja (elektronski denar).

9. člen

(odsvojitev kriptosredstva)

(1) Odsvojitev kriptosredstva je:

1. vsaka odplačna odsvojitev kriptosredstva, ki vključuje:
 - menjavo kriptosredstva za Fiat valuto in
 - prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve ter
2. vsak drug prenos kriptosredstva na drugo osebo.

(2) Za odsvojitev kriptosredstva, upošteva se prejšnji odstavek, se šteje tudi odsvojitev kriptosredstva po tem zakonu, ki ga ima zavezanec, fizična oseba, ki opravlja dejavnost, pripoznanega v sredstvih svojega podjetja, s katerim samostojno opravlja dejavnost po zakonu, ki ureja dohodnino.

10. člen

(davčna osnova)

(1) Davčna osnova je dobiček iz odsvojitve kriptosredstev, dosežen v davčnem letu. Dobiček je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu.

(2) Kadar je razlika iz prvega odstavka negativna, se presežni seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev prenese v naslednje davčno leto in poveča znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu.

11. člen

(vrednost kriptosredstva ob pridobitvi)

(1) Vrednost kriptosredstva ob pridobitvi je enaka vrednosti kriptosredstva, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal zavezanec, povečani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi pridobitve kriptosredstva.

(2) Če je bilo kriptosredstvo pridobljeno kot obdavčljivi dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino, je vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva v času pridobitve.

(3) Če je bilo kriptosredstvo pridobljeno z neodplačnim prenosom od druge osebe, je vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob pridobitvi. Če je kriptosredstvo pridobljeno z neodplačnim prenosom od izdajatelja, je vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka nič.

(4) Kadar zavezanec pridobi kriptosredstvo v okviru opravljanja dejavnosti po zakonu, ki ureja dohodnino, se za vrednost ob pridobitvi takega kriptosredstva šteje vrednost ob začetnem pripoznanju v poslovnih knjigah oziroma evidencah v skladu z računovodskimi standardi, razen če je kriptosredstvo preneseno v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva; če je kriptosredstvo preneseno v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva, se za nabavno vrednost kriptosredstva šteje vrednost ob pridobitvi, določena v skladu s prvim do tretjim odstavkom tega člena.

(5) Vrednost kriptosredstva ob pridobitvi in transakcijski stroški iz prvega odstavka tega člena v tuji valuti se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve kriptosredstva oziroma na dan nastanka stroškov.

12. člen

(vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi)

(1) Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi je enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi odsvojitve kriptosredstva.

(2) Če je bilo kriptosredstvo preneseno v zameno za blago ali storitve, je vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni blaga ali storitev.

(3) Če je bilo kriptosredstvo neodplačno preneseno na drugo osebo, je vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob prenosu.

(4) Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi in transakcijski stroški iz prvega odstavka tega člena v tuji valuti se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kriptosredstva oziroma na dan nastanka stroškov.

13. člen

(vodenje evidence pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev)

(1) Zavezanec je dolžan voditi evidenco pridobitev in odsvojitvev kriptosredstev, skupno za vsa imetništva kriptosredstev. Evidenca se vodi za vsako davčno leto posebej. Sestavni del evidence je dokumentacija o izvedenih transakcijah s kriptosredstvi.

(2) V evidenci se dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkazuje:

1. za vsako pridobljeno oziroma odsvojeno kriptosredstvo:
 - a. polno ime vrste kriptosredstva;
 - b. datum pridobitve oziroma odsvojitve,
 - c. način pridobitve oziroma odsvojitve,
 - d. število v transakciji pridobljenih oziroma odsvojenih kriptosredstev,
 - e. plačana vrednost kriptosredstev ob pridobitvi in transakcijski stroški, plačani ob pridobitvi, po enoti in skupni znesek ter izplačana vrednost ob odsvojitvi in transakcijski stroški, plačani ob odsvojitvi, po enoti in skupni znesek,
 - f. plačani tuji davek od dobička iz odsvojitve kriptosredstva in
2. za vsako kriptosredstvo, zamenjano za drugo kriptosredstvo:
 - a. polno ime vrste kriptosredstva, zamenjanega in z menjavo pridobljenega kriptosredstva;
 - b. datum menjave;
 - c. številko v transakciji zamenjanih oziroma pridobljenih kriptosredstev;
3. stanje seštevka vrednosti kriptosredstev ob pridobitvi na začetku in na koncu davčnega leta.

(3) Zavezanec je dolžan evidenco na zahtevo predložiti davčnemu organu. Evidenco je dolžan predložiti v 15 dneh od prejema zahteve.

(4) Zavezanec je dolžan evidenco hraniti do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. Ne glede na navedeno je dolžan evidenco hraniti daljši čas,

kadar se v tekoča davčna leta prenaša presežni seštevki vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, ki izvirajo iz preteklih let.

(4) Minister, pristojen za finance, predpiše obliko in način vodenja evidence iz prvega odstavka tega člena.

IV. STOPNJA DAVKA

14. člen (stopnja davka)

Davek se izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 10. člena tega zakona, po stopnji 25 %.

V. OBVEZNOST PLAČEVANJA DAVKA

15. člen (izračun in plačilo davka)

(1) Davek od dobička iz odsvojitve kriptosredstev izračuna zavezanec v davčnem obračunu v skladu s tem zakonom.

(2) Vsebino davčnega obračuna, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davka, predpiše minister, pristojen za finance.

(3) Zavezanec davčni obračun predloži davčnemu organu najpozneje do 31. marca tekočega koledarskega leta za preteklo koledarsko leto v elektronski obliki.

(4) Davčni obračun se predloži tudi v primeru, kadar je razlika iz prvega odstavka 10. člena tega zakona negativna ali enaka nič.

(5) Zavezanec v davčnem obračunu izračunan davek plača v roku 15 dni od predložitve davčnega obračuna.

VI. ODPRAVA DVOJNEGA OBDAVČEVANJA DOBIČKOV Z VIROM IZVEN SLOVENIJE

16. člen (odbitek davka)

(1) Zavezanec lahko od davka, odmerjenega po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela davka (v nadaljnjem besedilu: odbitek), ki ga je plačal od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev z virom izven Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: tuji dobički), vključenih v njegovo osnovo za davek.

(2) Za tuje dobičke iz prvega odstavka tega člena se štejejo dobički, ki se v skladu s 5. členom tega zakona ne morejo šteti za dobiček, ki ima svoj vir v Republiki Sloveniji.

17. člen

(omejitev odbitka davka)

(1) Odbitek davka od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev po prvem odstavku 16. člena tega zakona ne sme preseči nižjega od:

1. zneska davka od tujih dobičkov, ki je bil dokončen in dejansko plačan, ali
2. zneska davka, ki bi ga bilo treba plačati po tem zakonu od tujih dobičkov, če odbitek ne bi bil možen.

(2) Če ima Republika Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka z drugo državo, po kateri ima pravico obdavčevanja dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev le država, katere rezident je fizična oseba, se odbitek ne prizna.

(3) Če je znesek iz 1. točke prvega odstavka tega člena višji od zneska iz 2. točke prvega odstavka tega člena, se razlika ne more uveljavljati kot odbitek v naslednjih ali preteklih davčnih obdobjih.

18. člen

(dokazila)

Zavezanec, ki uveljavlja odbitek davka po 16. členu tega zakona, je dolžan davčnemu organu predložiti ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije, zlasti znesek davka, plačanega od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, osnovo za plačilo davka ter dokazilo, da je bil znesek davka dokončen in dejansko plačan.

19. člen

(sprememba odbitka)

Če se zaradi sprememb, zlasti vračil tujega davka, spremeni odbitek, mora zavezanec v obdobju, ko je do spremembe prišlo, povečati davek za znesek, ki je enak razliki med priznanim odbitkom in odbitkom, ki bi bil mogoč, če bi se sprememba upoštevala.

20. člen

(nižji odbitek)

Če je znesek davka, pred zmanjšanjem za odbitke po tem poglavju, nižji od odbitkov po tem poglavju, znesek odbitkov ne more preseči zneska davka. Odbitki, ki presegajo znesek davka, se ne morejo uveljavljati kot odbitki v prihodnjih ali preteklih davčnih letih.

21. člen

(uveljavljanje odbitka davka, plačanega v tujini)

(1) Zavezanec uveljavlja odbitek davka od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev v davčnem obračunu iz 15. člena tega zakona. Davčni obračun vsebuje tudi ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije iz 18. člena tega zakona. Kadar zavezanec ne razpolaga z dokazili do roka za predložitev davčnega obračuna davčnemu organu iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona, lahko odbitek uveljavlja s predložitvijo popravka davčnega obračuna, kot velja po zakonu, ki ureja davčni postopek, v primerih, če je davčna obveznost previsoko izkazana.

(2) Kot ustrezna dokazila iz 18. člena tega zakona se štejejo listine, izdane s strani davčnega organa tuje države, ali drugi dokumenti, ki nedvoumno dokazujejo davčno obveznost ali plačilo davka izven Republike Slovenije.

VII. AVTOMATIČNO DAJANJE PODATKOV

22. člen

(obveznost avtomatičnega dajanja podatkov)

(1) Ponudniki blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki od zavezanca po tem zakonu prejmejo kriptosredstva v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 500 EUR, morajo davčnemu organu dostaviti podatke, ki se nanašajo na vse pridobitve kriptosredstev ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov.

(2) Osebe, zavezane za dajanje podatkov po tem členu, morajo podatke iz tega člena zakona dostaviti davčnemu organu do 31. januarja tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.

(3) Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejše določbe glede vrste, oblike in načina dajanja podatkov na podlagi tega člena.

XIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

23. člen

(davčni prekrški)

(1) Z globo od 400 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek zavezanec, če:

1. ne predloži davčnega obračuna oziroma ga ne predloži na predpisan način oziroma v predpisanih rokih oziroma v njem navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (tretji in četrti odstavek 15. člena);
2. ne vodi evidence pridobitev in odsvojitve kriptosredstev oziroma je ne vodi na predpisan način oziroma v njej navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke oziroma je ne hrani v predpisanem roku oziroma je ne predloži davčnemu organu v predpisanem roku (prvi do četrti odstavek 13. člena).

(2) Z globo od 800 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 3.200 do 30.000 eurov, če davčnemu organu v nasprotju z zakonom ne dostavi podatkov iz 22. člena tega zakona, ali ne dostavi teh podatkov v predpisanih rokih ali na predpisan način ali v dostavljenih podatkih navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke.

(3) Za prekrške iz prejšnjega odstavka se z globo:

1. v višini od 400 do 4.000 eurov kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost,
2. v višini od 600 do 4.000 eurov kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v višini od 800 do 4.000 eurov.

(4) V primerih, ko je narava prekrška iz prvega in drugega odstavka tega člena posebno huda zaradi višine povzročene škode oziroma višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se z globo od 2.500 do 15.000 eurov za prekršek kaznuje posameznik, z globo od 3.500 do 75.000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 4.500 do 100.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske

družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 10.500 do 150.000 eurov.

(5) Z globo v višini od 1.000 do 20.000 eurov se v primerih iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(6) Z globo v višini od 1.200 do 20.000 eurov se v primerih iz četrtega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se odgovorna oseba pravne osebe za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 1.400 do 20.000 eurov.

(7) Za potrebe četrtega, petega in šestega odstavka tega člena se šteje, da je narava prekrška posebno huda zaradi višine pridobljene protipravne premoženjske koristi, če se s prekrškom iz prvega odstavka tega člena povzroči ali bi se lahko povzročilo neplačilo davka, ki v primeru storitve prekrška s strani posameznika presega 5.000 eurov, v primeru storitve prekrška s strani samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, presega 8.000 eurov, v primeru storitve prekrška s strani pravne osebe presega 10.000 eurov in v primeru storitve prekrška s strani pravne osebe, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, presega 25.000 eurov.

(8) Za prekrške iz tega člena zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

IX. POSEBNE, PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

24. člen (podrobnejši predpisi)

Podrobnejše predpise o izvajanju tega zakona lahko izda minister, pristojen za finance.

25. člen (uporaba drugih predpisov)

Glede vseh vprašanj postopka pobiranja davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev in pristojnosti davčnega organa, ki niso urejene s tem zakonom, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, ter zakona, ki ureja finančno upravo.

26. člen (uporaba prvega odstavka 10. člena)

(1) Če je zavezanec kriptosredstvo pridobil pred 1. januarjem 2026, se:

1. ne glede na 10. člen tega zakona šteje, da je bilo kriptosredstvo pridobljeno na dan 1. januarja 2026;
2. ne glede na 11. člen tega zakona za vrednost ob pridobitvi kriptosredstva šteje primerljiva tržna cena na dan 1. januarja 2026.

(2) Če je zavezanec kriptosredstvo pridobil pred 1. januarjem 2026 in je bilo kriptosredstvo del sredstev podjetja zavezanca za dohodnino od dohodkov iz dejavnosti po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št.

13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS in 104/24), se:

1. za namene poglavja III.3. ZDoh-2, šteje, da je zavezanec odsvojil kriptosredstvo na dan 31. decembra 2025;
2. ne glede na 10. člen tega zakona šteje, da je bilo kriptosredstvo pridobljeno v gospodinjstvo zavezanca na dan 1. januarja 2026;
3. ne glede na 11. člen tega zakona za vrednost ob pridobitvi kriptosredstva iz prejšnje točke tega odstavka šteje primerljiva tržna cena na dan 1. januarja 2026.

27. člen

(izključitev iz dohodkov iz dejavnosti)

(1) Do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja dohodnino, se kot prihodek po poglavju III.3. ZDoh-2, ne šteje:

1. prihodek, dosežen na podlagi odsvojitve kriptosredstva po tem zakonu,
2. drugi prihodki v zvezi s kriptosredstvi po tem zakonu, nastali po pridobitvi kriptosredstev po tem zakonu v podjetje,
3. drugi prihodki v zvezi s kriptosredstvi po tem zakonu, nastali s prenosom kriptosredstev po tem zakonu v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva.

(2) Za namene poglavja III.3 ZDoh-2 in tega zakona se šteje, da je kriptosredstvo po tem zakonu z dnem pridobitve v podjetje zavezanca preneseno iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo.

(3) Odhodki, nastali v zvezi z doseganjem prihodkov iz prvega odstavka tega člena ter v zvezi s kriptosredstvi iz prvega odstavka tega člena, se ne priznajo.

28. člen

(izključitev iz opravljanja dejavnosti)

Do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja dohodnino, se za opravljanje dejavnosti po poglavju III.3. ZDoh-2 ne šteje trgovanje fizične osebe s kriptosredstvi po tem zakonu v svojem imenu in za svoj račun.

29. člen

(priglasitev zaloge kriptosredstev na dan 1. januarja 2026)

(1) Zavezanec je dolžan davčnemu organu priglasiti zalogo vseh kriptosredstev, katerih imetnik je na dan 1. januarja 2026.

(2) Priglasitev vsebuje vse podatke, potrebne za opredelitev kriptosredstev v zalogi, vključno s podatki o vrsti njihove hrambe ali upravljanju, ter njihovi primerljivi tržni ceni na dan 1. januar 2026.

(3) Priglasitev se opravi najpozneje do 30. junija 2026, na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za finance, v elektronski obliki.

(4) Ne glede na 11. člen tega zakona se šteje, da je vrednost ob pridobitvi kriptosredstva, ki ga je zavezanec pridobil pred 1. januarjem 2026 in ga ni priglasil pri davčnem organu v roku iz tretjega odstavka tega člena, enaka nič.

(5) Finančna uprava Republike Slovenije najpozneje do 15. januarja 2026 objavi seznam standardiziranih vrednosti kriptosredstev na dan 1. januar 2026 in sicer tistih kriptosredstev, ki se dosledno uvrščajo med 10 kriptosredstev z največjim dnevnim ali mesečnim obsegom trgovanja na večjih reguliranih borzah, kot to poročajo priznani finančni ponudniki podatkov. Zavezanec lahko v priglasitvi zaloge vseh svojih kriptosredstev po tem členu kot primerljivo tržno ceno na dan 1.1. 2026 vpiše standardizirano vrednost kriptosredstva iz seznama.

30. člen **(davčni prekršek)**

(1) Z globo od 250 do 400 eurov se kaznuje za prekršek zavezanec, če ne priglasil zaloge vseh kriptosredstev, katerih imetnik je na dan 1. januarja 2026 oziroma je ne priglasil na predpisan način oziroma v predpisanih rokih oziroma v njem navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi do tretji odstavek 29. člena).

(2) Za prekršek iz tega člena zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

31. člen **(alternativni način plačila dohodnine od dohodka iz opravljanja dejavnosti trgovanja s kriptosredstvi, doseženega v letih 2021 - 2025)**

(1) Ne glede na določbe poglavja III.3 ZDoh-2 se rezident Slovenije, ki je v letih 2021 do 2025 vsaj v enem letu imel dohodke po poglavju III.3. ZDoh-2 na podlagi trgovanja s kriptosredstvi v svojem imenu in za svoj račun, lahko odloči, da se dohodnina od dohodka iz dejavnosti, doseženega s trgovanjem s kriptosredstvi v teh letih, obračuna, kot je določeno v tem členu, če:

1. je v posameznem letu v navedenem petletnem obdobju:
 - a. imel več kot 100 trgovalnih dni,
 - b. imel več kot 1.000 naročil nakupov in prodaj in
 - c. je vrednost vseh izvedenih transakcij s kriptosredstvi presegla 500.000 eurov, ter
2. zavezanec ni sam v davčnih obračunih akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti upošteval tega dohodka in pri davčnem organu ni predložil davčnih obračunov akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti ali ni predložil teh obračunov ali priglasil tega dohodka na podlagi samoprijave, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek ter
3. se do 15. aprila 2026 ni začel davčni inšpekcijski nadzor oziroma postopek o prekršku oziroma kazenski postopek zoper zavezanca v zvezi z davčnimi obračuni akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti za leta v obdobju od 2021 do 2025, v katerih je dosegel ta dohodek iz dejavnosti.

(2) Dohodnina se izračuna in plača od davčne osnove, po stopnji 25 %. Davčna osnova se izračuna po enačbi:

$$\text{Davčna osnova} = \left[\begin{array}{l} \text{Seštevek primerljivih} \\ \text{tržnih vrednosti} \\ \text{kriptosredstev, ki jih} \\ \text{ima zavezanec v} \\ \text{zalogi konec dne 31.} \\ \text{decembra 2025} \end{array} \right] + \left[\begin{array}{l} \text{Vrednost} \\ \text{kriptosredstev,} \\ \text{odsvojenih v letih} \\ \text{2021 do 2025, za} \\ \text{katera so izpolnjeni} \\ \text{pogoji iz prejšnjega} \\ \text{odstavka} \end{array} \right] \times 0,40$$

Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi v tuji valuti se preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kriptosredstva.

(3) Odsvojitev kriptosredstev je odsvojitev kriptosredstva, kot je opredeljena v prvem odstavku 9. člena tega zakona. Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi se določi v skladu z 12. členom tega zakona.

(4) Kriptosredstvo je kriptosredstvo, kot je opredeljeno v 8. členu tega zakona.

(5) Zavezanec je dolžan pripraviti evidenco vseh odsvojitvev kriptosredstev v letih 2021 do 2025, katere del je dokumentacija o izvedenih odsvojitvah kriptosredstev. Zavezanec je dolžan evidenco na zahtevo predložiti davčnemu organu. Evidenco je dolžan predložiti v 15 dneh od prejema zahteve. Davčni zavezanec je dolžan evidenco hraniti do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. Minister, pristojen za finance, predpiše obliko in način vodenja evidence iz tega odstavka tega člena.

(6) Zavezanec v evidenci iz prejšnjega odstavka dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkaže za vsako odsvojeno kriptosredstvo:

1. polno ime vrste kriptosredstva;
2. datum odsvojitve,
3. način odsvojitve,
4. število v transakciji odsvojenih kriptosredstev,
5. izplačana vrednost ob odsvojitvi.

(7) Dohodnino po tem členu zakona izračuna zavezanec v davčnem obračunu. Vsebino davčnega obračuna, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davka, predpiše minister, pristojen za finance. Zavezanec davčni obračun predloži davčnemu organu najpozneje do 15. aprila 2026 v elektronski obliki. Zavezanec v davčnem obračunu izračunan davek plača v roku 15 dni od predložitve davčnega obračuna.

(8) Če zavezanec uveljavi možnost po tem členu zakon in če so izpolnjeni pogoji iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena ali, če je v posameznem letu v navedenem petletnem obdobju:

1. zavezanec imel manj trgovalnih dni in naročil, kot je določeno v 1.a in 1.b točki prvega odstavka tega člena in
2. vrednost vseh opravljenih transakcij nakupov in prodaj kriptosredstev ni presegla zneska iz 1.c točke prvega odstavka tega člena,

se ne glede na določbe zakona, ki ureja dohodnino, dohodnina v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, ne izračuna.

(9) Če je zavezanec v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za posamezno leto uveljavljal odhodke, ki se nanašajo na neprijavljene prihodke iz naslova trgovanja s kriptosredstvi v svojem imenu in za svoj račun, mora hkrati ob davčnem obračunu iz tega člena, za dosega učinka iz prejšnjega odstavka, predložiti, ne glede na zakon, ki ureja davčni postopek, tudi popravek obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

32. člen

(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026, razen v primeru iz 31. člena tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

V členu je določeno, da se s tem zakonom ureja sistem in uvaja obveznost plačevanja davka od dobička fizičnih oseb iz odsvojitve kriptosredstev. Z zakonom se torej uvaja davek od dohodka, ki ga zavezanci dosegajo v obliki dobička iz odsvojitve kriptosredstev.

K 2. členu:

V členu je določeno, da je davek od dobička iz odsvojitve kriptosredstev prihodek državnega proračuna.

K 3. členu:

V členu je opredeljen zavezanec za davek in sicer so zavezanci za plačilo davka od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev fizične osebe, ki so rezidenti Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino.

K 4. členu:

V členu je opredeljen obseg davčne obveznosti in sicer so zavezanci zavezani za plačilo davka od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki imajo vir v Republiki Sloveniji in izven Republike Slovenije. V obdavčitev je tako zajet »svetovni« dobiček.

K 5. členu:

V členu je opredeljen vir dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev. Tako je v členu določeno, da imajo vsi dobički iz odsvojitve kriptosredstev vir v Republiki Sloveniji, razen dobičkov iz odsvojitve tistih kriptosredstev, katerih izdajatelji oziroma ponudniki niso ustanovljeni v skladu s predpisi v Republiki Sloveniji oziroma niso rezidenti Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino. Navedeno pomeni, da se v primeru odsvojitve kriptosredstev z več izdajatelji oziroma ponudniki, pri katerih je kateri od izdajateljev oziroma ponudnikov ustanovljen v Sloveniji oziroma rezident Slovenije, šteje, da ima dobiček iz odsvojitve vir v Sloveniji. Skladno z Uredbo (EU)1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023⁷ za izdajatelja kriptosredstva šteje fizična ali pravna oseba ali drug subjekt, ki izdaja kriptosredstva (10. točka prvega odstavka 3. člena), za ponudnika kriptosredstva pa fizična ali pravna oseba ali drugi subjekt ali izdajatelj, ki javno ponuja kriptosredstva (13. točka prvega odstavka 3. člena). Opredelitev vira dobička je pomembna z vidika odprave dvojnega obdavčevanja po VI. delu zakona.

K 6. členu:

V členu je opredeljen predmet obdavčitve in sicer so z davkom od dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev obdavčeni dobički, ki so doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu.

Navedeno pomeni, da se po tem zakonu ne obdavčujejo dohodki, ki jih zavezanci dosegajo v obliki kriptosredstev in so obdavčeni po zakonu, ki ureja dohodnino, kot npr.

- dohodek v obliki kriptosredstev, pridobljenih kot nadomestilo za vzdrževanje razpršene evidence ali potrjevanja poslov v okviru mehanizma soglasja (*minning, staking*), ki se po ZDoh-2 obdavči kot dohodek iz dejavnosti oz. drug dohodek;
- dohodek v obliki kriptosredstev, pridobljenih na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve, ki se po ZDoh-2 obdavči kot dohodek iz zaposlitve;
- dohodek v obliki kriptosredstev samostojnega podjetnika posameznika, npr. iz opravljanja gostinskih storitev, ki se po ZDoh-2 obdavči kot dohodek iz dejavnosti.

⁷ Uredba (EU) 2023/1114 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937.

Prav tako navedeno pomeni, da se s tem zakonom ne posega v obdavčitev druge vrste dohodkov (kot primeroma obresti, dividende), ki jih zavezanci dosegajo s kriptosredstvi, ki štejejo za npr. finančne instrumente, vloge (vključno s strukturiranimi vlogami), denarna sredstva, produkte življenjskega zavarovanja ali pokojninske produkte.

K 7. členu:

Člen vsebuje splošna pravila, ki sledijo podobnim pravilom v zakonu, ki ureja dohodnino in zakonu, ki ureja davek od dobička iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov.

Po prvem odstavku se tako v primeru transakcij med povezanimi osebami kot podlaga za ugotovitev višine dobička uporabljajo primerljive tržne cene. Po drugem odstavku so metode za določanje primerljive cene določene z zakonom, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb. V tretjem odstavku je opredeljen pojem »povezana oseba« in sicer kot povezana oseba po zakonu, ki ureja dohodnino. V četrtem odstavku je določeno, da se višina plačila ali izplačila, opravljenega v naravi, vrednoti oz. določi na podlagi primerljive tržne cene.

K 8. členu:

V prvem odstavku je opredeljen pojem »kriptosredstvo« in sicer kriptosredstvo po tem zakonu pomeni digitalno predstavitev vrednosti ali pravice, ki jo je mogoče elektronsko prenesti in shraniti z uporabo tehnologije razpršene evidence ali podobne tehnologije. Opredelitev pojma sledi opredelitvi pojma »kriptosredstvo« iz 5. točke prvega odstavka 3. člena Uredbe (EU)1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 ter s tem tudi opredelitvi pojma »kriptosredstvo« iz Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2011/16/EU o upravnem sodelovanju na področju obdavčevanja.

V drugem odstavku so določena kriptosredstva, ki se ne štejejo za kriptosredstva po tem zakonu. Po 1. in 2. točki se za kriptosredstvo iz prvega odstavka ne štejeta centralnobačna digitalna valuta in elektronski denar, ki se davčno obravnavata kot denar in ne kot premoženje. Pojmi »centralnobačna digitalna valuta«, »Fiat valuta« in »centralna banka« so opredeljeni v tretjem odstavku člena in sledijo opredelitvi v Direktivi Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023. Pojem »elektronski denar« je opredeljen v četrtem in petem odstavku člena ter sledi opredelitvi v Direktivi Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023. Pojem »Fiat valuta« je opredeljen v šestem odstavku člena in sledi opredelitvi v Direktivi Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023.

Po 3. in 4. točki drugega odstavka se za kriptosredstva po tem zakonu ne štejejo tudi tista kriptosredstva, ki se po svojih značilnostih štejejo za kapital po poglavju III.6.3.ZDoh-2i oziroma za izvedeni finančni instrument po Zakonu o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov. Dobički iz odsvojitve tovrstnih kriptosredstev se namreč obdavčujejo v skladu z navedenima zakonoma.

Po 5. točki drugega odstavka se za kriptosredstva po tem zakonu ne štejejo kriptosredstva, ki so po svojih značilnostih dejansko edinstvena in nezamenljiva. Po šestem odstavku so ta opredeljena kot kriptosredstva, ki:

- so edinstvena in niso zamenljiva z drugimi sredstvi enake vrste (tj. imajo izrazite lastnosti, kar jih medsebojno ločuje; predstavljana sredstva ali pravice morajo prav tako biti edinstveni in nezamenljivi). Če so izdana v velikih serijah ali zbirkah to kaže na njihovo zamenljivost. Deljivi deli edinstvenega in nezamenljivega kriptosredstva se ne štejejo za edinstvene in nezamenljive;
- niso pridobljena za naložbene ali špekulativne namene (tj. pridobljena so za osebno uporabo, za namen zbirateljstva digitalnih sredstev ali umetniškega izražanja ali za dostop do digitalnih storitev).

Iz navedenega je tako razvidno, da so v obdavčitev po tem zakonu zajeti dobički, doseženi z odsvojitvijo uporabniških žetonov ter pogojno dobički, doseženi z odsvojitvijo kriptosredstev, ki so opredeljena kot edinstvena in nezamenljiva (NFT-ji – kot umetniška dela, glasba, zbirateljska sredstva ali predmeti v igri).

V sedmem odstavku je opredeljen pojem »Fiat valuta« in sicer kot uradna valuta jurisdikcije, ki jo izda jurisdikcija ali centralna banka oziroma monetarni organ jurisdikcije, kot jo predstavljajo fizični bankovci ali kovanci ali denar v različnih digitalnih oblikah, vključno z bančnimi rezervami in centralnobančnimi digitalnimi valutami. Izraz vključuje tudi denar komercialnih bank in produkte elektronskega denarja (elektronski denar). Opredelitev sledi opredelitvi v Direktivi Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023.

K 9. členu:

V prvem odstavku je opredeljen pojem »odsvojitve kriptosredstva«. Odsvojitve kriptosredstva zajema:

- vsako odplačno odsvojitve kriptosredstva, ki vključuje menjavo kriptosredstev za Fiat valuto (izplačilo v Fiat valuti in unovčitev v Fiat valuti),
- vsak prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve (tj. vključno za poravnavo računov za nakup blaga ali storitev), ter
- vsak drug prenos kriptosredstva na drugo osebo (vključno z neodplačnimi prenosi).

Iz navedenega je razvidno, da odsvojitve ne zajema menjave kriptosredstva za druga kriptosredstva in tudi ne prenosov kriptosredstev med denarnicami istega imetnika.

Po drugem odstavku se po tem zakonu obdavči tudi dobiček iz odsvojitve kriptosredstev, ki jih je zavezanec pridobil v okviru opravljanja dejavnosti po zakonu, ki ureja dohodnino. V zvezi s tem je treba opozoriti na drugi odstavek 26. člena zakona, ki ureja primere, ko je zavezanec kriptosredstvo pridobil pred 1. januarjem 2026 in je bilo kriptosredstvo del sredstev podjetja zavezanca za dohodnino od dohodkov iz dejavnosti, ter na 27. člen zakona, ki ureja izključitev prihodkov iz dohodkov iz dejavnosti po zakonu, ki ureja dohodnino, nastalih v zvezi s kriptosredstvi, ter tudi na 28. člen zakona, ki ureja izključitev trgovanja s kriptosredstvi po tem zakonu iz opravljanja dejavnosti po poglavju III.3. Zдох-2

K 10. členu:

V prvem odstavku je opredeljena davčna osnova in sicer kot dobiček iz odsvojitve kriptosredstev, dosežen v davčnem letu. Dobiček je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu. Ob tem je treba opozoriti na 26. člen zakona, ki vsebuje prehodne določbe v zvezi s kriptosredstvi, pridobljenimi pred 1. 1. 2026.

V drugem odstavku je določeno, da se v primeru kadar je razlika med seštevkom vrednosti ob odsvojitvi kriptosredstev, odsvojenih v davčnem letu, in seštevkom vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, pridobljenih v davčnem letu, negativna, presežni seštevke vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev prenese v naslednje davčno leto in poveča znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev v naslednjem davčnem letu. Navedeno pomeni, da se v primeru, če je razlika negativna tudi v naslednjem letu, presežni seštevke vrednosti ob pridobitvi prenese nadalje v leto, ki sledi in poveča znesek seštevka vrednosti ob pridobitvi v tem letu.

V nadaljevanju so prikazani primeri izračuna davčne osnove.

Primer 1:

Zavezanec 1. junija 2026 prek borze kupi 2 BTC za 80.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (400 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi. Prav tako v letu 2026 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev.

Ker zavezanec v letu ni osvojil kriptosredstev, davčnega obračuna za leto 2026 ne odda.

Presežni seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, ki se prenese v naslednje davčno leto = 80.400 EUR

Primer 2:

Zavezanec 1. junija 2026 prek borze kupi 2 BTC za 80.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (400 EUR). Zavezanec nato 10. septembra 2026 proda 1 BTC za 45.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (200 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi. Prav tako v letu 2026 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev.

Davčna osnova za leto 2026 = (45.000 EUR – 200 EUR) – (80.000 EUR + 400 EUR) = – 35.200 EUR

Izračunani davek = 0 EUR

Presežni seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, ki se prenese v naslednje davčno leto = 35.200 EUR

Primer 3:

Zavezanec iz prejšnjega primera 20. februarja 2027 proda preostali BTC za 60.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (300 EUR). Zavezanec v letu 2026 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev.

Davčna osnova za leto 2026 = (60.000 EUR – 300 EUR) – 35.200 EUR = 24.500 EUR

Izračunani davek = 6.125 EUR

Presežni seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, ki se prenese v naslednje davčno leto = 0 EUR

Primer 4:

Zavezanec 1. junija 2026 prek trgovalne platforme kupi 2 BTC za 80.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (400 EUR). Zavezanec 1. avgusta 2026 prek druge trgovalne platforme kupi 10 ETH za 22.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,6 % (132 EUR). Zavezanec nato 10. septembra 2026 najprej proda 1 BTC za 45.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (200 EUR), 10. novembra pa nato še 5 ETH za 9.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,6 % (54 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi.

Davčna osnova za leto 2026 = ((45.000 EUR – 200 EUR) + (9.000 EUR – 54 EUR)) – ((80.000 EUR + 400 EUR) + (22.000 EUR + 132 EUR)) = – 48.786 EUR

Izračunani davek = 0 EUR

Presežni seštevek vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, ki se prenese v naslednje davčno leto = 48.786 EUR

Primer 5:

Zavezanec iz prejšnjega primera 1. junija 2027 prek trgovalne platforme proda 1 BTC za 70.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,5 % (350 EUR). Zavezanec nato 16. avgusta 2027 prek druge trgovalne platforme proda 5 ETH za 14.000 EUR in plača trgovalno provizijo v višini 0,6 % (84 EUR). Zavezanec na dan 1. januar 2026 ni imel kriptosredstev v zalogi. Prav tako v letu 2027 ni pridobil ali odsvojil drugih kriptosredstev.

Davčna osnova za leto 2027 = ((70.000 EUR – 350 EUR) + (14.000 EUR – 84 EUR)) – 48.786 EUR = 34.780 EUR

Izračunani davek = 8.695 EUR

K 11. členu:

V prvem odstavku je opredeljena vrednost kriptosredstva ob pridobitvi in sicer je enaka vrednosti kriptosredstva, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal davčni zavezanec, povečani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi pridobitve kriptosredstva.

Navedeno pomeni, da se pri ugotavljanju davčne osnove ne priznajo stroški, ki niso transakcijski in zavezancu niso nastali neposredno zaradi pridobitve kriptosredstva. Tako se primeroma ne priznajo stroški pologa uradne (Fiat) valute pri menjalnici in stroški menjave te valute v drugo, če menjalnica ne podpira te valute, ter stroški priprave pogodbe za pridobitev kriptosredstev.

Prav tako se ne priznajo stroški, povezani z menjavami enih kriptosredstev za druge, ali stroški prenosov kriptosredstev med več denarnicami iste osebe, saj tovrstne menjave ne štejejo za odsvojitve po tem zakonu. Podobno se ne priznajo stroški rudarjenja (oprema in elektrika) (tj. ti stroški se lahko priznajo v okviru Zakona o dohodnini, kadar se dohodki iz rudarjenja obdavčujejo v okviru dohodka iz dejavnosti).

V drugem odstavku je določeno, da je v primeru, če je bilo kriptosredstvo pridobljeno kot obdavčljivi dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino, vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva v času pridobitve. Navedeno pomeni, da se vrednost kriptosredstva ob pridobitvi določi na podlagi vrednosti, od katere je bila odmerjena dohodnina, kot primeroma v naslednjih primerih:

- kriptosredstvo je bilo samodejno ustvarjeno in pridobljeno kot nadomestilo za vzdrževanje razpršene evidence ali potrjevanja poslov v okviru mehanizma soglasja (mining, staking), ki se po ZDoh-2 obdavči kot drugi dohodek);
- kriptosredstvo je bilo pridobljeno na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve in obdavčeno kot dohodek iz zaposlitve po zakonu, ki ureja dohodnino.

V tretjem odstavku je določeno, da je v primeru:

- če je bilo kriptosredstvo pridobljeno z neodplačnim prenosom od druge osebe, vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob pridobitvi, ter
- če je kriptosredstvo pridobljeno z neodplačnim prenosom od izdajatelja, vrednost kriptosredstva ob pridobitvi enaka nič.

V četrtem odstavku je določeno, da se v primeru, kadar je zavezanec pridobil kriptosredstvo v okviru opravljanja dejavnosti po zakonu, ki ureja dohodnino, za vrednost ob pridobitvi takega kriptosredstva šteje vrednost ob začetnem pripoznanju v poslovnih knjigah oziroma evidencah v skladu z računovodskimi standardi, razen če je kriptosredstvo preneseno v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva; če je kriptosredstvo preneseno v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva, se za nabavno vrednost kriptosredstva šteje vrednost ob pridobitvi, določena v skladu s prvim do tretjim odstavkom tega člena. V zvezi s tem je treba opozoriti na drugi odstavek 26. člena zakona, ki ureja primere, ko je zavezanec kriptosredstvo pridobil pred 1. januarjem 2026 in je bilo kriptosredstvo del sredstev podjetja zavezanca za dohodnino od dohodkov iz dejavnosti, ter na 27. člen zakona, ki ureja izključitev prihodkov iz dohodkov iz dejavnosti po zakonu, ki ureja dohodnino, nastalih v zvezi s kriptosredstvi, ter tudi na 28. člen zakona, ki ureja izključitev trgovanja s kriptosredstvi po tem zakonu iz opravljanja dejavnosti po poglavju III.3. ZDoh-2.

Po petem odstavku se vrednost kriptosredstva ob pridobitvi in transakcijski stroški iz prvega odstavka tega člena v tuji valuti preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan pridobitve kriptosredstva oziroma na dan nastanka stroškov.

K 12. členu:

V prvem odstavku je opredeljena vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi in sicer je enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi, zmanjšani za plačane transakcijske stroške, ki so zavezancu nastali neposredno zaradi odsvojitve kriptosredstva.

Navedeno pomeni, da se pri ugotavljanju davčne osnove, podobno kot pri pridobitvi kriptosredstva, ne priznajo stroški, ki niso transakcijski in zavezancu niso nastali neposredno zaradi odsvojitve kriptosredstva.

V drugem odstavku je določeno, da je v primeru, če je bilo kriptosredstvo preneseno v zameno za blago ali storitve, vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni blaga ali storitev.

V tretjem odstavku je določeno, da je v primeru, če je bilo kriptosredstvo neodplačno preneseno na drugo osebo, vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi enaka primerljivi tržni ceni kriptosredstva ob prenosu.

Po četrtem odstavku se vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi in transakcijski stroški iz prvega odstavka tega člena v tuji valuti preračunajo v eure po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije. Preračun se opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kriptosredstva oziroma na dan nastanka stroškov.

K 13. členu:

V prvem odstavku je določena obveznost zavezanca, da vodi evidenco pridobitev in odsvojitve kriptosredstev, skupno za vsa imetništva kriptosredstev. Evidenca se vodi za vsako davčno leto posebej. Sestavni del evidence je dokumentacija o izvedenih transakcijah s kriptosredstvi (npr. izpisi stanj računov pri centraliziranih menjalnicah na dan transakcije, naslov denarnice, bančni izpiski).

Po drugem odstavku se v evidenci dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkazujejo posebej opredeljeni podatki za vsako pridobljeno oziroma odsvojeno kriptosredstvo in za vsako menjavo enega kriptosredstva za drugo kriptosredstvo ter stanje seštevka vrednosti kriptosredstev ob pridobitvi na začetku in na koncu davčnega leta.

S tretjim odstavkom je določeno, da mora zavezanec evidenco na zahtevo predložiti davčnemu organu in sicer v 15 dneh od prejema zahteve.

S četrtem odstavkom je določeno, da mora zavezanec evidenco hraniti do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka, določenega z zakonom, ki ureja davčni postopek, kadar pa se v tekoča davčna leta prenaša presežni seštevki vrednosti ob pridobitvi kriptosredstev, ki izvira iz preteklih let, pa tudi daljši čas od navedenega. Z navedenim se omogoča učinkovito opravljanje davčnega nadzora.

V petem odstavku je določeno, da minister, pristojen za finance, predpiše obliko in način vodenja evidence pridobitev in odsvojitve kriptosredstev.

K 14. členu:

V členu je določeno, da se davek izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 10. člena tega zakona, po stopnji 25 %. Stopnja je tako enaka stopnji, ki velja za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz kapitala po ZDoh-2 in stopnji, ki se predlaga za obdavčevanje kratkoročnih dobičkov iz odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov po ZDDOIFI v predlogu novele ZDDOIFI. S tako določeno višino davčne stopnje se zasleduje nevtralna davčna obravnava dohodkov iz različnih vrst naložb davčnih zavezancev.

K 15. členu:

Po prvem odstavku člena davek izračuna zavezanec sam v davčnem obračunu. Davek po tem zakonu torej ne izračuna davčni organ v odločbi, izdani na podlagi napovedi zavezanca, temveč zavezanec sam v davčnem obračunu, pri čemer uporabi podatke iz evidence iz 13. člena tega zakona.

Po drugem odstavku člena vsebino davčnega obračuna, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davka, predpiše minister, pristojen za finance.

Po tretjem odstavku mora zavezanec davčni obračun predložiti davčnemu organu najpozneje do 31.marca tekočega koledarskega leta za preteklo koledarsko leto v elektronski obliki. Davčni organ lahko skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek, v predpisanem roku začne postopek nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti predlaganja obračunov davka in nadzor predloženih obračunov davka zavezanca.

Po četrtem odstavku mora zavezanec davčni obračun predložiti tudi v primeru, ko je v preteklem letu odsvojil kriptosredstva, a je izračunana davčne osnova negativna (tj. v primeru izračunane izgube) ali enaka nič. Če zavezanec v preteklem letu ni odsvojil kriptosredstev, davčnega obračuna ne predloži.

Po petem odstavku je zavezanec dolžan izračunan davek plačati v roku 15 dni od predložitve davčnega obračuna.

K 16. členu:

Po prvem odstavku člena lahko zavezanec od davka, odmerjenega po tem zakonu, odšteje znesek ustreznega dela davka (v nadaljnjem besedilu: odbitek), ki ga je plačal od dobičkov z virom izven Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: tuji dobički), vključenih v njegovo osnovo za davek. Po drugem odstavku se za tuje dobičke štejejo dobički, ki se v skladu s 5. členom zakona ne morejo šteti za dobiček, ki ima svoj vir v Republiki Sloveniji.

Iz navedenega izhaja, da se tuji davek ne prizna v primeru, ko je izračunana davčna osnova negativna (tj. v primeru izračunane izgube). Prav tako se ne prizna tuji davek, ki ga je zavezanec plačal ob zamenjavi kriptosredstva za drugo kriptosredstvo, saj tovrstna zamenjava ne šteje za odsvojitve po tem zakonu, ter tudi ne tuji davek, ki ga je plača ob odsvojitvi kriptosredstva, ki ne šteje za kriptosredstvo po tem zakonu.

K 17. členu:

V prvem odstavku člena je določeno, da odbitek davka od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev po prvem odstavku 16. člena tega zakona ne sme preseči nižjega od: 1. zneska davka od tujih dobičkov, ki je bil dokončen in dejansko plačan, ali 2. zneska davka, ki bi ga bilo treba plačati po tem zakonu od tujih dobičkov, če odbitek ne bi bil možen.

Po drugem odstavku se v primeru, če ima Republika Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja dohodka z drugo državo, po kateri ima pravico obdavčevanja dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev le država, katere rezident je fizična oseba, odbitek ne prizna.

Po tretjem odstavku se v primeru, če je znesek dokončno in dejansko plačanega tujega davka od tujih dobičkov višji od zneska davka, ki bi ga bilo treba plačati po tem zakonu od tujih dobičkov, če odbitek ne bi bil možen, se razlika ne more uveljavljati kot odbitek v naslednjih ali preteklih davčnih obdobjih.

K 18. členu:

V členu je določeno, da je zavezanec, ki uveljavlja odbitek davka po 16. členu tega zakona, dolžan davčnemu organu predložiti ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije, zlasti znesek davka, plačanega od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, osnovo za plačilo davka ter dokazilo, da je bil znesek davka dokončen in dejansko plačan.

K 19. členu:

V členu je določeno, da mora zavezanec v primeru, če se zaradi sprememb, zlasti vračil tujega davka, spremeni odbitek, v obdobju, ko je do spremembe prišlo, povečati davek za znesek, ki je enak razliki med priznanim odbitkom in odbitkom, ki bi bil mogoč, če bi se sprememba upoštevala.

K 20. členu:

V členu je določeno, da v primeru, kadar je znesek davka, pred zmanjšanjem za odbitke po tem poglavju, nižji od odbitkov po tem poglavju, znesek odbitkov ne more preseči zneska davka. Odbitki, ki presegajo znesek davka, se ne morejo uveljavljati kot odbitki v prihodnjih ali preteklih davčnih letih.

K 21. členu:

Po prvem odstavku člena lahko zavezanec uveljavlja odbitek davka od tujih dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev v davčnem obračunu iz 15. člena tega zakona. Davčni obračun, ki ga mora zavezanec v predpisanem roku predložiti davčnemu organu, vsebuje tudi ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije iz 18. člena tega zakona. Kadar zavezanec ne razpolaga z dokazili do roka za predložitev davčnega obračuna davčnemu organu iz tretjega odstavka 15. člena tega zakona, lahko odbitek uveljavlja s predložitvijo popravka davčnega obračuna, kot velja po zakonu, ki ureja davčni postopek v primerih, če je davčna obveznost previsoko izkazana (tj. v skladu z določbami 54. člena Zakona o davčnem postopku). Popravku davčnega obračuna mora zavezanec predložiti ustrezna dokazila glede davčne obveznosti izven Republike Slovenije iz 18. člena tega zakona.

Po drugem odstavku se kot ustrezna dokazila iz 18. člena tega zakona štejejo listine, izdane s strani davčnega organa tuje države, ali drugi dokumenti, ki nedvoumno dokazujejo davčno obveznost ali plačilo davka izven Republike Slovenije.

K 22. členu:

S členom se ne določa splošna obveznost ponudnikov blaga in storitev, da poročajo o pridobitvah oziroma odsvojitvah kriptosredstev zavezancev po tem zakonu. Obveznost ponudnikov storitev v zvezi s kriptosredstvi in upravljavcev kriptosredstev, prek katerih fizične osebe pridobijo oziroma odsvojijo kriptosredstva, da davčnemu organu avtomatično sporočajo podatke o takih pridobitvah oziroma odsvojitvah, bo namreč urejena z zakonom, ki ureja davčni postopek in sicer v okviru prenosa vsebine Direktive Sveta (EU) 2023/2226 z dne 17. oktobra 2023 v slovenski pravni red. Navedeno bo omogočilo, da Finančna uprava Republike Slovenije pridobiva ustrezne informacije o transakcijah s kriptosredstvi od domačih ponudnikov storitev v zvezi s kriptosredstvi in upravljavcev kriptosredstev ter jih izmenjuje z drugimi državami članicami in drugimi kvalificiranimi jurisdikcijami (tj. tistimi, za katere se uporablja sporazum med pristojnimi organi o avtomatični izmenjavi informacij na podlagi okvira poročanja o kriptosredstvih, ki ga je OECD odobrila 26. avgusta 2022 (Crypto-Asset Reporting Framework – CARF)). V tem okviru bodo domači ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi in upravljavci kriptosredstev Finančni upravi Republike Slovenije sporočali tudi informacije o transakcijah rezidentov Slovenije s kriptosredstvi.

Po omenjeni direktivi in CARF se ne poroča o plačilnih transakcijah male vrednosti, o katerih bi se sicer poročalo, ki so opredeljene kot prenos kriptosredstev, o katerih se poroča, v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 50.000 USD (ali enakovreden znesek v kateri koli drugi valuti).

Po 1 točki prvega odstavka 9. člena zakona se za odsvojitev kriptosredstva med drugim šteje prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve. S prvim odstavkom člena se zaradi omogočanja učinkovitejšega izvajanja davčnega nadzora določa obveznost ponudnikov blaga in storitev v Republiki Sloveniji, ki od zavezancev po tem zakonu (tj. fizičnih oseb rezidentov Slovenije) prejmejo kriptosredstva v zameno za blago ali storitve v vrednosti, ki presega 500 EUR, da davčnemu organu dostavijo podatke, ki se nanašajo na vse pridobitve kriptosredstev ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov. S tako določitvijo se iz obveznosti dostave podatkov izvzamejo manjši prenosi kriptosredstev na ponudnike blaga in storitev v zameno za blago ali storitve.

Po drugem odstavku morajo, osebe, zavezane za dajanje podatkov po tem členu, podatke iz tega člena zakona dostaviti davčnemu organu do 31. januarja tekočega leta za preteklo davčno leto.

Po tretjem odstavku minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejše določbe glede vrste, oblike in načina dajanja podatkov na podlagi tega člena.

K 23. členu:

V členu so opredeljeni davčni prekrški zavezancev po tem zakonu ter oseb, zavezanih za dajanja podatkov po 22. členu zakona.

K 24. členu:

V členu je določeno, da minister, pristojen za finance, lahko izda podrobnejše predpise o izvajanju tega zakona.

K 25. členu:

V členu je določeno, da se glede vseh vprašanj postopka pobiranja davka od dobička iz odsvojitve kriptosredstev in pristojnosti davčnega organa, ki niso urejene s tem zakonom, smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek ter zakona, ki ureja finančno upravo.

K 26. členu:

V prvem odstavku člena je opredeljen čas pridobitve in vrednost ob pridobitvi kriptosredstev, ki so jih zavezanci pridobili pred 1. januarjem 2026. Šteje se, da je bilo takšno kriptosredstvo pridobljeno na dan 1. januarja 2026 po primerljivi tržni ceni na dan 1. januarja 2026. V primeru kriptosredstev, uvrščenih v trgovanje, je s primerljiva tržna cena na dan 1. januarja 2026 enaka zadnji objavljeni tržni ceni na dan 31. decembra 2025. Na ta način, tj. z vzpostavitvijo domneve, kot da so bila kriptosredstva, pridobljena pred 1. 1. 2026, odsvojena in hkrati pridobljena na dan 1. 1. 2026, se iz obdavčitve izvemajo povečanja vrednosti kriptosredstev do dne začetka uporabe zakona.

V drugem odstavku je določeno, da se v primeru, če je zavezanec kriptosredstvo pridobil pred 1. januarjem 2026 in je bilo kriptosredstvo del sredstev podjetja zavezanca za dohodnino od dohodkov iz dejavnosti po Zakonu o dohodnini:

1. za namene poglavja III.3. ZDoh-2 šteje, da je zavezanec odsvojil kriptosredstvo na dan 31. decembra 2025;
2. ne glede na 10. člen tega zakona šteje, da je bilo kriptosredstvo pridobljeno v gospodinjstvo zavezanca na dan 1. januarja 2026;
3. ne glede na 11. člen tega zakona za vrednost ob pridobitvi kriptosredstva iz prejšnje točke tega odstavka šteje primerljiva tržna cena na dan 1. januarja 2026..

K 27. členu:

S tem členom se določa ureditev, ki sledi ureditvi iz 54. člena Zakona o dohodnini. S prvim odstavkom je določeno, da se do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja dohodnino, iz dohodkov iz dejavnosti po poglavju III.3 ZDoh-2 izključujejo:

- prihodki, doseženi na podlagi odsvojitve kriptosredstva po tem zakonu,
- drugi prihodki v zvezi s kriptosredstvi po tem zakonu, nastali po pridobitvi kriptosredstev po tem zakonu v podjetje,
- drugi prihodki v zvezi s kriptosredstvi po tem zakonu, nastali ob prenosu kriptosredstev po tem zakonu v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva.

Poleg morebitnih donosov in prihodkov, doseženih na podlagi odsvojitve teh kriptosredstev, se izključujejo tudi vsi drugi prihodki, ki se v skladu z računovodskimi standardi pripoznajo v času imetništva tega kriptosredstva in v zvezi z odsvojitvijo tega kriptosredstva, kot so npr. prihodki iz naslova prevrednotovanja. Prav tako se iz prihodkov izključujejo tudi prihodki v zvezi s kriptosredstvi, nastali ob

pridobitvi teh kriptosredstev v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva. S tem se torej izključujejo tudi prihodki, ki bi se sicer v skladu s 50. členom ZDoh-2 v zvezi z obravnavanim kriptosredstvom morali davčno pripoznati v skladu s 50. členom ZDoh-2. S tem se prepreči dvojna obdavčitev ter se za davčne namene v teh primerih ne šteje, da je bilo tovrstno sredstvo pridobljeno v podjetje. Temu ustrezno pa sledi tudi ureditev vrednosti kriptosredstva ob pridobitvi v četrtem odstavku 11. člena zakona.

Z drugim odstavkom se jasno določi, da davčna obravnava, kot je določena s tem odstavkom (obrnava po pravilih obdavčevanja dobičkov po tem zakonu), velja od pridobitve kriptosredstva v podjetje dalje. Z dnem pridobitve tega kriptosredstva v podjetje se tako za namene obdavčevanja dohodka iz dejavnosti in dohodka v obliki donosa iz kriptosredstev po ZDoh-2 ter dobička iz odsvojitve kriptosredstva po tem zakonu šteje, da je tako kriptosredstvo preneseno iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo, dohodki (prihodki in odhodki) v zvezi s temi kriptosredstvi se posledično izključijo iz dohodkov iz dejavnosti po ZDoh-2 ter se obravnavajo kot dobiček po tem zakonu oziroma kot dohodek v obliki donosa po ZDoh-2. Za davčne namene se torej obravnavana kriptosredstva ne štejejo za sredstva podjetja zavezanca, temveč gospodinjstva zavezanca.

S tretjim odstavkom je določeno, da se tudi vsi odhodki v zvezi z doseganjem prihodkov iz prvega odstavka tega člena ter v zvezi s kriptosredstvi po tem zakonu, izključujejo iz dohodkov iz dejavnosti po ZDoh-2, torej se davčno ne pripoznajo kot odhodki iz dejavnosti.

K 28. členu:

V členu se jasno določa, da se do ustrezne ureditve v zakonu, ki ureja dohodnino, za opravljanje dejavnosti po poglavju III.3. ZDoh-2 ne šteje trgovanje fizične osebe s kriptosredstvi po tem zakonu v svojem imenu in za svoj račun.

K 29. členu:

V prvem odstavku je določeno, da mora zavezanec davčnemu organu priglasiti zalogo vseh kriptosredstev, katerih imetnik je na dan 1. januar 2026. Priglasiti je treba vsa kriptosredstva, torej tudi tista, s katerimi za zavezanca upravlja nekdo drug. S posebno priglasitvijo se naslavlja tveganje, da bi zavezanci prikazali nepravilno zalogo kriptosredstev na dan, ko se bo začel uporabljati zakon. Oddaja posebne priglasitve pred iztekom davčnega leta bo davčnemu organu omogočila več časa za izvedbo nadzora pravilnosti priglašene zaloge, katere vrednost bo štela za vrednost ob pridobitvi teh sredstev in se bo skladno s pravili ugotavljanja davčne osnove iz 10. člena zakona, če bo ta negativna, lahko prenašala v naslednja davčna leta.

Po drugem odstavku priglasitev vsebuje vse podatke, potrebne za opredelitev kriptosredstev v zalogi, vključno s podatki o vrsti njihove hrambe ali upravljanju (vrsta denarnica, ponudnik storitve hrambe ali upravljanja), ter njihovi primerljivi tržni ceni na dan 1. januar 2026.

S tretjim odstavkom je določeno, da mora zavezanec priglasitev opraviti najpozneje do 30. junija 2026, na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za finance, v elektronski obliki.

V četrtem odstavku je določeno, da je ne glede na 11. člen zakona vrednost ob pridobitvi kriptosredstva, ki ga je zavezanec pridobil pred 1. januarjem 2026 in ga ni priglasil pri davčnem organu v roku iz tretjega odstavka tega člena, enaka nič.

S petim odstavkom se določa, da bo Finančna uprava Republike Slovenije najpozneje do 15. januarja 2026 objavila seznam standardiziranih vrednosti kriptosredstev na dan 1. januar 2026 in sicer tistih kriptosredstev, ki se dosledno uvrščajo med X najboljših kriptosredstev glede na dnevni ali mesečni obseg trgovanja na večjih reguliranih borzah, kot to poročajo priznani finančni ponudniki podatkov.

Pri določitvi primerljive tržne cene na dan 1. januar 2026 ima prednost tečaj trga, prek katerega je bilo kriptosredstvo pridobljeno. Če je težko pridobiti tečaje oziroma dokumentacijo od ponudnika, lahko zavezanec v priglasitvi zaloge vseh svojih kriptosredstev po tem členu kot primerljivo tržno ceno na dan

1.1. 2026 vpiše standardizirano vrednost kriptosredstva iz seznama iz petega odstavka. Za tečaje drugih kriptosredstev lahko uporabi tečaje, ki jih objavlja drug zanesljiv ponudnik.

Seznam iz petega odstavka člena je torej v pomoč zavezancem pri določanju pravilne primerljive tržne cene njihovih imetij kriptosredstev za izračun davka po tem zakonu ter s tem spodbuja doslednost in transparentnost v davčnem postopku.

K 30. členu:

V členu je opredeljen davčni prekršek zavezanca (tj. ne opravi priglasitve v skladu s prvim do tretjim odstavkom 29. člena zakona).

K 31. členu S tem členom se uvaja alternativna možnost plačila dohodnine od dohodka iz opravljanja dejavnosti s kriptosredstvi, doseženega v davčnih letih od 2021 – 2025, torej za obdobja za nazaj, pred začetkom uporabe tega zakona, s katerim se uvaja nov sistem obdavčevanja dohodkov iz naslova odsvojitve kriptosredstev. S ciljem jasnega in transparentnega prehoda na nov sistem obdavčitve kriptosredstev, se s tem členom uvaja možnost posebne samoprijave, za katero se zavezanec prostovoljno odloči. S to samoprijavo zavezanec za pretekla obdobja (davčna leta 2021 do 2025), ko bi sicer po veljavnih pravilih moral obračunati davek od dohodka iz opravljanja dejavnosti, obračuna davek od dohodka iz opravljanja dejavnosti po drugačnih pravilih, in sicer se dohodek (dobiček) ugotavlja na poenostavljen način. Poenostavljen način prinaša bistveno administrativno razbremenitev zavezanca, ki mu dejansko ni potrebno opraviti obračuna davka z upoštevanjem vseh transakcij s kripto sredstvi, na drugi strani pa predstavlja odmik od klasičnih pravil ugotavljanja davčne osnove in s tem določeno mero pavšalne obdavčitve. Seveda pa ima zavezanec, kljub tej možnosti, še vedno možnost obračunati dohodnino od dohodka iz dejavnosti po splošno veljavnih pravilih. Poleg navedenega se zavezanec z odločitvijo za to možnost tudi izogne prekršku za neizpolnitev davčne obveznosti.

Za obračun dohodnine od dohodka iz dejavnosti, doseženega s trgovanjem s kripto sredstvi v svojem imenu in za svoj račun, po tem členu se lahko odloči rezident Slovenije, ki je v letih 2021 do 2025 vsaj v enem letu imel dohodke iz dejavnosti, dosežene s trgovanjem s kripto sredstvi v svojem imenu in za svoj račun in če:

1. je v posameznem letu v navedenem petletnem obdobju:

- a. imel več kot 100 trgovalnih dni s kriptosredstvi,
- b. imel več kot 1.000 naročil nakupov in prodaj in
- c. je vrednost vseh izvedenih transakcij s kriptosredstvi presegla 500.000 evrov, ter

2. zavezanec ni sam v davčnih obračunih akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti upošteval tega dohodka ali pri davčnem organu ni predložil davčnih obračunov akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti ali ni predložil teh obračunov ali priglasil tega dohodka na podlagi samoprijave, kot je določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek ter

3. se do 15. aprila 2026 ni začel davčni inšpekcijski nadzor oziroma postopek o prekršku oziroma kazenski postopek zoper zavezanca v zvezi z davčnimi obračuni akontacije dohodnine ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti davčnih letih od 2021 do 2025, v katerih je dosegel ta dohodek iz dejavnosti.

Zavezanec, ki je davčno obveznost iz naslova trgovanja s kripto sredstvi izpolnil v skladu z veljavnimi splošnimi predpisi, nima možnosti zahtevati davčne obravnave za davčna leta od 2021 do 2025 po tem členu zakona.

Dohodnina se v primeru izračuna po tem členu zakona plača od davčne osnove po stopnji 25 %. Davčna osnova je enaka 40 % seštevka primerljivih tržnih vrednosti kriptosredstev, ki jih ima zavezanec v zalogi konec dne 31. decembra 2025, in vrednosti kriptosredstev, odsvojenih v letih 2021 do 2025, za katera

so izpolnjeni pogoji, torej davek od dohodka od teh kriptosredstev ni bil ustrezno obračunan po tedaj veljavnih predpisih.

Če je vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi v tuji valuti, se preračunajo v evre po tečaju, ki ga objavlja Banka Slovenije, pri čemer se preračun opravi po tečaju, ki velja na dan odsvojitve kriptosredstva.

Za osvojitve kriptosredstva za potrebe tega člena se šteje odsvojitve kriptosredstva, kot je opredeljena v prvem odstavku 9. člena tega zakona. Odsvojitve kriptosredstva zajema:

- vsako odplačno odsvojitve kriptosredstva, ki vključuje menjavo kriptosredstev za Fiat valuto (izplačilo v Fiat valuti in unovčitev v Fiat valuti),
- vsak prenos kriptosredstva v zameno za blago ali storitve (tj. vključno za poravnavo računov za nakup blaga ali storitev), ter
- vsak drug prenos kriptosredstva na drugo osebo (vključno z neodplačnimi prenosi).

Iz navedenega je razvidno, da odsvojitve ne zajema menjave kriptosredstva za druga kriptosredstva in tudi ne prenosov kriptosredstev med denarnicami istega imetnika.

Vrednost kriptosredstva ob odsvojitvi se določi v skladu z 12. členom tega zakona. Za kriptosredstvo pa se šteje kriptosredstvo, kot je opredeljeno v 8. členu tega zakona.

S petim odstavkom se določa obveznost zavezanca, ki se odloči za samoprijavo po tem členu, da pripravi evidenco vseh odsvojitve kriptosredstev v letih 2021 do 2025, katere del je dokumentacija o izvedenih odsvojitvah kriptosredstev. To evidenco je zavezanec dolžan na zahtevo predložiti davčnemu organu, in sicer v 15 dneh od prejema zahteve. Evidenco je dolžan hraniti do poteka absolutnega roka zastaranja pravice do izterjave davka po zakonu, ki ureja davčni postopek. S tem odstavku se ministru, pristojnemu za finance, daje tudi pooblastilo, da predpiše obliko in način vodenja te evidence.

S šestim odstavkom se določa vsebino evidence ter način izkazovanja posameznih podatkov v evidenci. Zavezanec v evidenci dokumentirano, po časovnem zaporedju, izkaže za vsako odsvojenost kriptosredstvo:

6. polno ime vrste kriptosredstva;
7. datum odsvojitve,
8. način odsvojitve,
9. število v transakciji odsvojenih kriptosredstev,
10. izplačana vrednost ob odsvojitvi.

S sedmim odstavkom se določa način izračuna dohodnine po tem členu. Dohodnino obračuna zavezanec sam v davčnem obračunu. Vsebinsko davčnega obračuna, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun in nadzor pravilnosti izračuna davka, pa predpiše minister, pristojen za finance. Zavezanec davčni obračun predloži davčnemu organu najpozneje do 15. aprila 2026 v elektronski obliki. Zavezanec v davčnem obračunu izračunan davek plača v roku 15 dni od predložitve davčnega obračuna.

Z osmim odstavkom je določen odstop od zakona, ki ureja dohodnino, in sicer kdaj se ne glede na zakon, ki ureja dohodnino, dohodnina po zakonu, ki ureja dohodnino, ne izračuna. Dohodnina se po zakonu, ki ureja dohodnino, ne izračuna, če:

- zavezanec uveljavi možnost po tem členu zakona in če so izpolnjeni pogoji iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena ali,
- je zavezanec v posameznem letu v obdobju od 2021 do 2025:
 - a. imel manj trgovalnih dni in naročil, kot je določeno v 1.a in 1.b točki prvega odstavka tega člena in
 - b. vrednost vseh opravljenih transakcij nakupov in prodaj kriptosredstev ni presegla zneska iz 1.c točke prvega odstavka tega člena.

Z devetim odstavkom je določena obveznost hkratne predložitve (ob predložitvi obračuna po tem členu) popravka obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti, če je zavezanec v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti za posamezno leto uveljavljal odhodke, ki se nanašajo na neprijavljene prihodke iz naslova trgovanja s kriptosredstvi v svojem imenu in za svoj račun.

K 32. členu:

V členu je določeno, da ta zakon začne veljati 15 dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026, razen 32. člen zakona, ki se uporablja za davčna leta od 2021 do 2025.